Maandag 18 December 1916. Tweede Jaarg. Nr 349 — Prijs: 6 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per maand ..... 1.75 Per 6 maanden ..... 10.—
Per 3 maanden ..... 5.— Per jaar ..... 18.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Raf VERHULST, Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
Met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN, Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel. 2.50 Vierde bladz., per regel. 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich ROODESTRAAT, 44.

BERICHT

De Eigenaar-Uitgever van « HET VLAAMSCHE NIEUWS » heeft de eer aan het geacht publiek bekend te maken, dat de eigendom van het blad in andere handen zal overgaan met 24 DECEMBER 1916.

DE OORLOG

Het vredesvoorstel

Washington, 15 December. — Op het Witte Huis is officieel meegedeeld, dat men het vredesvoorstel van de centrale mogendheden, wanneer men die doorzendt, niet zal doen vergezeld gaan van eenige raadgeving. Er is nog niet besloten, welke stappen de Vereenigde Staten later zullen doen.

Washington, 16 December. — De vredesnota's van Duischland, Oostenrijk en Turkije zijn naar de hoofdsteden van de Ententelanden doorgestuurd.

De Vereenigde Staten hebben zich onthouden, daarbij op eenigerlei wijze hun meening kenbaar te maken.

New-York, 16 December. — Volgens een telegram uit Washington aan de « Associated Press », heeft Bernstorff vandaag met Lansing geconfereerd. Kortweg ontkennend, dat hij zich over vredesvoorwaarden heeft uitgelaten, zeide Bernstorff: ik heb geen formeele voorwaarden ontvangen en de Amerikaansche regeering weet, dat er geen formeele voorwaarden zijn voorgesteld. Mijn bezoek aan Lansing gold uitsluitend een algemeene bespreking.

Afwijzend standpunt van de Russische Doema.

Petrograd, 15 December.— De Doema heeft een motie aangenomen ten gunste van een stellige weigering door de geallieerde regeeringen onder de tegenwoordige omstandigheden in vredesonderhandelingen van welken aard ook te treden.

Griekenland en de Entente

Rome, 16 December. — De Grieksche regeering heeft het ultimatum in zijn geheel aangenomen.

Athene, 16 December. — De regeering heeft de eischen van de geallieerden aangenomen. Er zijn reeds bevelen gegeven betreffende de bewegingen van troepen en oorlogsmaterieel, die zoo spoedig mogelijk zullen uitgevoerd worden, en de overbrenging van materieel naar het Noorden zal dadelijk ophouden.

Aangaande de gebeurtenissen van 1 December legt de regeering een voorstel tot scheidsrechterlijke beslissing van de zaak over en zij spreekt het vertrouwen uit, dat de Entente haar besluit tot voortzetting van de blokkade zal herzien, daar deze een spanning brengt in de betrekkingen en een ongunstigen indruk op de openbare meening maakt.

Ten slotte uit de regeering den wensch, dat de uitstekende traditioneele betrekkingen met de Entente, die op wederzijdsch vertrouwen gegrond zijn, hervat zullen worden.

Het vredesaanbod en de beurs te Kristiania.

Het vredesaanbod heeft, blijkens bericht uit Kristiania, aldaar een paniek op de beurs teweeggebracht. Scheepvaartwaarden werden ondershands tot 90 à 100 pct. beneden de koersen van den vorigen dag aangeboden. Intusschen waren, volgens de officieele noteering, de koersverliezen bij deze fondsen slechts 5 à 20 pct. Alles is blijkbaar geschied om te trachten een ineenstorting te voorkomen. Volgens « Dagbladet » wordt de toestand donker ingezien en vreest men faillissementen.

De wisselkoersen zijn sterk gestegen, en wel de mark met kr. 2.75, de frank met kr. 0.75 de gulden met kr. 2.50, de dollar met kr. 0.05 en het pond met kr. 0.30.

Uit Frankrijk via Duitschland

Keulen, 16 December. — De « Kölnische Zeitung » verneemt van haar betrouwbaren zegsman in Frankrijk, welke stemmingen heerschen in een kring van Fransche afgevaardigden uit de provincie over den eigenaardigen toestand van de regeering. Hoe Briand den moeilijkheden te boven is gekomen, verklaarde het oudste lid van den kring in enkele woorden overeenkomstig de inzichten van de meeste Franschen. Daarbij heette het dan:

Briand schijnt zijn vrienden onder de roos te hebben gezegd, dat het met Roemenië vóór het einde van het jaar gedaan zou zijn. Men kan niet meer hopen, dat Sarrail kan doorbreken of de middelrijken van het Zuid-Oosten afsnijden. Roques was in Athene om meetregelen te treffen voor het geval Roemenië de nederlaag zou lijden De volkomen terugneming van de landingsmacht zou een dergelijke stoffelijke en zedelijke nederlaag beduiden, dat Frankrijk de moed zou ontbreken, zijn vergeefsche stormloopen uitentreure voort te zetten. De lichting 1918 zal inderdaad uitsluitend worden opgeroepen, om den Engelschen te toonen, dat men van goeden wil is. Aangaande Duitschland's zoogenaamde uitputting mag men zich geen luchtkasteelen bouwen, want in tegenstelling met Fankrijk, worden de Duitsche lichtingen telkens beter. Als iemand ten gevolge van uitputting ten gronde gaat is het Duitschland dus niet. Engeland maakt misbruik van den toestand op de markt en zal dit des te meer doen, wanneer het zijn bondgenooten verzwakt ziet. Briand schijnt, als hij de lichting 1918 eerst in het voorjaar aan het front brengt, te hopen, dat de een of andere gebeurtenis dit onnoodig zal maken. Men kan zeggen, dat negen tienden van alle Franschen op iets overeenkomstigs hopen.

Noorsch schip opgebracht.

Berlijn, 15 December. — Het Noorsche s.s. « Birget » (267 ton) met contrabande, hoofdzakelijk levensmiddelen, naar Londen onderweg, is door onze zeestrijdmachten naar een Duitsche haven opgebracht.

Uit Engeland.

Londen, 16 December. — De beloofde nieuwe verordening van den levensmiddelencontroleur tot voorschrijving van een vleeschloozen dag eenmaal in de week zal binnenkort verschijnen.

Men verwacht dat het gebruik van vleesch, gevogelte en wild op Donderdags verboden zal worden; het gebruik van visch zal blijkbaar toegestaan worden. Er zijn zware straffen gesteld op het overtreden van de verordening.

Verder is de invoering van suikerkaarten van staatswege waarschijnlijk.

Er zal verder binnenkort een verordening verschijnen, volgens welke alle brood een mengsel van tarwe met maïs- en tarwemeel of gerstemeel zal moeten bevatten. Voorts zullen verordeningen verschijnen tot aanmoediging van de aardappelproductie en de varkensfokkerij. Er is een groot program ontworpen met het oog op besparing van aardappelen, om de voorraden in het volgende seizoen te verzekeren en er zullen maatregelen genomen worden, om het aantal varkens in het land aanmerkelijk te vermeerderen.

Londen, 16 December. — Hodge, de minister van arbeid, heeft een nieuwe mededeeling aan de stakende ketelmakers te Liverpool gericht, waarin hij zegt, dat het oorlogskabinet zijn optreden steunt en hij hen waarschuwt Maandag weer aan het werk te gaan, in welk geval hij Dinsdag een afvaardiging uit hun midden zal ontvangen. Anders zullen wettelijke maatregelen tegen hen genomen worden. Vandaag is een vergadering belegd, waarin de leiders van arbeiders zullen raden het werk te hervatten.

Duikboot- en mijnoorlog

Londen, 16 December. — Het Noorsche s.s. «Brask» (905 ton) en het Zweedsche « Vala » (2129 ton) zijn gekelderd. De bemanningen zijn gered.

De « Vala » is volgens een bericht uit Kristiania op een mijn geloopen.

Onlusten in Portugal.

Lissabon, 16 December. — De regeering heeft, zonder een schot te lossen, een poging tot opstand in de provincies onderdrukt. De leider, Machado Santos, is gevangen genomen.

De «Matin» meldt van deze beweging, dat ze gericht was tegen deelneming van Portugeesche troepen aan het Fransche front.

Economische Belangen en Oorlog

Het protectionnisme is een stelsel van dwaling en onwetendheid, van ekonomische plundering onder burgers van hetzelfde land, van afzondering en uitsluiting der volkeren, van economischen, moreelen en socialen achteruitgang der individuën en der nationale collectiviteiten, stichter van jaloerschheid en haat onder de naties.

Het is dus wel werkelijk de voornaamste oorzaak van internationaal gewapende conflicten.

Wij denken dat slechts de vrijhandel, na de oorsprong en de onmisbare aanvangsvoorwaarde van de internationale eensgezindheid geweest te zijn, de basis zal kunnen leggen tot een algemeenen vrede.

Het is gemakkelijk te begrijpen dat de afzondering van zekere landen uit het internationaal ekonomisch verkeer of de sluiting van internationale markten in 't voordeel van één of meer naties, een geweldige verbittering bij de benadeelde landen doen ontstaan.

Is het dan toch onmogelijk, met behoud van de politieke oppermacht door een bepaalde natie, dat een gewest voor den internationalen handel zou opengezet worden?

We zijn van het tegenovergestelde overtuigd.

Heeft het Tractaat van Berlijn aan de Belgische Congo-kolonie — indertijd Vrijstaat — de handelsvrijheid niet opgelegd? Het scheen dus aan de ondertoekenaars onverschillig dat zich in 't midden van Afrika een nieuwe staat vormde, onder de bescherming van een monarch van een klein land, indien dit groote Afrikarijk maar open bleef voor den handel van alle naties.

Jammer genoeg zagen we in de laatste jaren pogingen aanwenden om dit prijzenswaardig principe te verkrachten.

Hebben we niet gezien dat, indertijd, de Europeesche Mogendheden akkoord gingen om de integriteit en de economische onafhankelijkheid van China te eerbiedigen?

Heeft men bij de Conferentie van Algesiras aan Duitschland niet de open deur van Marokko gewaarborgd en aldus ernstige internationale verwikkelingen vermeden?

Sedert Algesiras heeft geen enkel diplomatisch feit nog een vooruitgang in den vrijhandel bewerkt.

De groote toekomstige vraagstukken betreffende Zuid-Azië, Syrië, Perzië, China, gansch Afrika... en ook Europa, zullen in geen onrechten vrede en ten werkelijken profijte van de belanghebbende volkeren kunnen opgelost worden, indien het principe van de vrijheid en van de « open deur « bij de onderhandeling niet op voorplan staat.

Misschien ware het mogelijk dat een conventie zou ontstaan waarbij trapsgewijze — maar zoo snel mogelijk — en voor een langen duur, wederzijds de handelsvrijheid zou toegestaan worden in de koloniën der groote mogendheden.

Dergelijke conventie zou stellig een aanzienlijken vooruitgang uitmaken en een pand van vrede zijn. Ze zou wellicht de eerste maar beslissende stap zijn op den weg van den vrijhandel tusschen de moederlanden.

De groote Economische Waarheid, die almachtig veel zal bijdragen tot het heil van het menschdom, ligt langs dien **weg.**

Laat ons met hoop werken om dat doel te bereiken.

S.

Waar we heengaan...

We hadden, aldus de « N. R. Ct. », in een Engelsch blad een roerenden brief gelezen van een vader, wiens drie zonen in den oorlog waren gebleven, en hem op zij gelegd om hem voor onze lezers te vertalen. Wij vonden er nu een vertaling van in « Internationaal Christendom », en maken daarvan gebruik, echter niet zonder er, overeenkomstig den Engelschen tekst, een aantal veranderingen in aan te brengen, want blijkbaar heeft het tijdschrift slechts een zonderling verwaterden tekst tot zijn beschikking gehad De brief is aan den redacteur van een Engelsch blad gericht en **luidt:**

Er zijn dingen, waarover we, bij stille afspraak, in deze booze dagen zwijgen. Er aan te denken brengt ons verstand in gevaar; er over te spreken, kans ons in de gevangenis brengen. U had ook wel zoo behoorlijk kunnen zijn om te zwijgen, maar omdat u 't niet heeft gedaan en u er, als het volk zegt, op aandringt om er van te hooren — zal u het, voor den donder, hooren.

Alle drie mijn zoons heb ik in dezen oorlog verloren. De oudste stierf het laatst, in een hospitaal in Frankrijk. Voor hij stierf, hielp een vriend van hem, die herstelde, hem een brief aan mij schrijven. Dien brief heb ik verscheurd — zooals ik zeide: ik wil mijn verstand niet wagen; ik span alle kracht in om niet-te-zien en te vergeten. Maar een stuk van dien brief is elders gepubliceerd. Ik herinner me dat stuk zeer goed. Er stond het volgende in over den nacht na een gevecht, toen de gewonden met elkander spraken bij maanlicht:

« Een gewond Duitscher, nog een jongen, sleepte zich naar mij toe om me zijn waterflesch te geven — want toen ik tot bewustzijn kwam, schreeuwde ik het uit van dorst. Hij legde zich naast mij neer en we hielden elkaar bij de hand. We waren dadelijk vrienden en spraken met elkaar, want, zooals u weet, ik spreek Duitsch. Wij vertroostten elkaar dien vreeselijken nacht en ik voelde voor hem, zooals ik voelde voor mijn eigen jongere broeders, toen ze nog leefden. We hadden vrienden van elkaar moeten zijn en, ik weet niet beter of ik zelf had hem dien bajonetsteek toegebracht, die hem telkens zijn handen deed wringen en zijn adem stokken. Misschien schreide hij ook wel eens — hij was nog zoo jong. Ik had er heel wat gedood. En nu kan ik de gedachte daaraan niet dragen. « Jong, » zei ik, « wat zijn we toch gekken! » En als een kind zeide hij: «Waar we heengaan zal er geen oorlog meer zijn ». Voor den morgen aanbrak stierf hij in mijn armen; binnen een paar dagen ga ik dood — en hij wist en ik weet, en na korten tijd zal de heele wereld het weten, dat al dat gepraat over koning, vaderland, eer en roem, gemeene leugens zijn; dat wij hier aan het front onze broeders dooden nergens anders om dan om eenige begeerige rijkaards nog wat rijker te maken, en dat als die hun pens vol hebben, de oorlog zal ophouden. Hij wist het en ik weet het en negen van de tien onder ons hier weten het. En toch om welke reden dan ook, voelen we ons verplicht te vechten. Wat een gekken zijn wij. »

God helpe mij! Ik zit alleen in mijn huis en weet het ook!

Ik ben enz. Zijn Vader.

DAGELIJKSCH NIEUWS

ONTAARDERS AAN 'T WERK. — Te Rotterdam is sedert eenigen tijd een nieuwe Vereeniging « Nederland-Frankrijk » ontstaan, die zich ten doel stelt in Holland propaganda te maken voor den Franschen geest, zoo'n soort « Alliance Française », in elk geval een vereeniging met een nogal sterk verdacht geurtje. Deze nieuwe « alliance » nu, heeft te Rotterdam een tentoonstelling geopend van Fransche kunst, die door de zorgen van een ander « alliance » in Frankrijk naar de Hollandsche haven kwam overgewaaid, en de « Nieuwe Rotterdamsche Courant » van Zondag haast zich dan ook aan de opening dier tentoonstelling bijna twee kolommen te wijden. Niemand minder dan Johan de Meester hield de openingsrede. Dat de gewaardeerde schrijver van « Geertje » veel — ook stoffelijk — aan Frankrijk te danken heeft wisten we reeds, maar dat de Meester voor Fransch vulgarisateurs- of ontaardingswerk zou te vinden zijn was ons onbekend. Na met een vuurwerk van woorden den invloed te hebben bewezen, die de Fransche geest sinds eeuwen op Nederland vermocht uit te oefenen, gaat hij eenigszins ontroerd voort:

« Niettemin is de invloed van Frankrijk, de invloed van den Franschen geest ten onzent niet meer, wat hij is geweest Het Fransch, die welluidende taal, dat voorbeeld tevens van stiptheid en duidelijkheid, heeft van haar rechten hier ingeboet. Van haar rechten en van haar weldoenden invloed. De vurige Van Hamel wist dit, en met hem en na hem andere mannen van geldig oordeel. Weliswaar is het Nederlandsch proza van dezen tijd door het Fransche proza geïnspireerd; maar het publiek spreekt minder Fransch en leest minder Fransch.

Zoo was het, vóór den oorlog, en menigeen ten onzent heet er zich bezorgd over gemaakt. De « Alliance Francaise » bleek onvoldoende. Men wenschte nog andere conférenciers: men verlangde naar tentoonstellingen van, te weinig geziene, Fransche kunst; men vroeg zich af, waarom het onderwijs in Nederland in zoo geringe mate den invloed van den Franschen geest onderging — van dien zoo helderen en zuiver gevormden geest, helder en zuiver, gevormd blijkend, ook bij de beoefening der wetenschap.

Hierop is de oorlog losgebroken en een der gevolgen van den oorlog in Europa is in Nederland de stichting geweest van de Vaderlandsche Club. Ik heb deelgenomen aan de allereerste bijeenkomsten der stichting; men was met z'n dertienen de eerste maal, met z'n vijf-en-twintigen of dertigen de tweede. De Club is grooter geworden en een zuiver vaderlandslievende vereeniging gebleken, noch pro, noch anti, màar wel staatkundig, gelijk z'n naam trouwens duidelijk zegt: een club van vaderlandsche politiek en propaganda.

In de club zitten vrienden van Frankrijk. Laat ik niet spreken van voorstaanders der Fransche zaak, daar ons land immers neutraal is; maar bewonderaars van Frankrijk, menschen die volgaarne den invloed ondergaan van den Franschen geest. Eenigen van dezen hebben getracht een stichting te vormen voor de propaganda van den Franschen geest; zij hebben zich Fransch-Nederlandsche vriendschapsbetrekkingen voorgesteld, naast de Vaderlandsche Club hebben zij die vereeniging Nederland-Frankrijk gewenscht, waarvan het doel anders is, beperkter en uitgebreider tevens, daar Nederland-Frankrijk zich niet inlaat met staatkunde, doch aan den anderen kant de werkzaamheid dezer vereeniging de grenzen van dezen oorlogstijd overschrijdt. Immers hoopt zij na den oorlog te doen, wat verzuimd is vóor den oorlog te doen: nauwer de banden aan te halen met de geleerden in Frankrijk, de kunstenaars, de schrijvers; iets als een vrijhandelstelsel des geestes te vormen. »

Het verslag van de « Nieuwe Rotterdamsche Courant » voegt er niet bij dat de Hollanders zich zoo flink in de doeken laten leggen...

DE PARKEN MET.. AARDAPPELEN BEPLANT. — In Engeland, evenals in België, heeft men de noodzakelijkheid ingezien, geen enkel hoekje gronds braak te laten liggen, wil men de stijgende schaarschte van aardappelen en graan te keer gaan. Reeds heeft het Engelsch departement een Order in Council doen uitvaardigen, welke verordent, dat alle onbebouwde gronden, hetzij aan partikuliere behoorende, hetzij algemeen eigendom zijnde, in kultuur zullen kunnen gebracht worden, buiten de toestemming der eigenaars. De stad Manchester, een stap verder gaande, heeft een kommissie benoemd, belast te onderzoeken of het aanbeveling verdient de gemeenteterreinen — met inbegrip van de openbare parken! — aan het planten van aardappelen te wijden...

De « Manchester Guardian » tracht den grooten iiver wat af te koelen. Het blad is van meening, dat indien het ook al aan te bevelen is verloren terreinen, bouwterreinen, spoordijken, kanaaloevers, te beschouwen, het dom zou zijn in aardappelvelden te veranderen de wandelplaatsen, wier fraaiheid den stedeling, na afloop van de dagtaak, behoort en de vreugde en de gezondheid der kinderen uitmaken.

DE INTOCHT IN BOEKAREST. — Dr. Max Osborn vertelt in de « Neue Freie Presse » wat naders over den intocht van de eerste troepen der centralen in Boekarest.

Den 6en December bereikte 's middags om 12 uur de voorste compagnie grenadiers van Falkenhayn's leger de grens van de stad. De bataljons-commandant reed met officieren van den legerstaf de stad in, die nog vol Roemeensche achterblijvers was. De officieren kregen van den burgemeester zwart op wit bevestigd, dat de stad was ontruimd, en den verbonden troepen bij hun intocht geen tegenstand meer zou worden geboden. Dit stuk werd gezonden naar den bevelhebber der troepen, die nog vóór de stad stand hielden, waarna tegen tweeën de eerste bataljons van het Noord-Westen uit de stad binnen marcheerden.

Daarna bevestigt de correspondent wat de telegraaf ons reeds over een jubelende ontvangst en andere vriendelijkheden van den kant der bevolking heeft gemeld. Zoo nadrukkelijk werd dit destijds geseind, dat men zich kon afvragen: wat steekt daarachter? Osborn doet echter een verklaring daarvan aan de hand. Immers leest men in zijn verhaal: « hoezee-geroep en Duitschland, Duitschland boven alles klonk het uit de talrijke menigte, die vermengd was met zoo even vrij gelaten geïnterneerde Oostenrijkers, Hongaren en Duitschers. » Deze zullen wel het hardst geroepen hebben.

Dan volgt een toevoeging, die evenzeer te denken geeft. Carp, Margiloman en vele andere personen van gewicht uit de anti-oorlogspartij zijn evenals de Nederlandsche en Amerikaansche gezant te **Boekarest gebleven.**

Nationalisten en Unionisten in Zuid-Afrika

« De Burger » erkent, dat de Volksraadsverkiezing te Ermelo een teleurstelling voor de nationalisten is. Wel had het blad verwacht, dat de Zuid-Afrikaansche partij den zetel zou behouden, maar niet, dat de meerderheid nog 498 stemmen zou bedragen. Evenwel, bij de vorige verkiezing bedroeg haar meerderheid nog 600 stemmen. Voor Ermelo, een van de distrikten op het Transvaalschhe hoogeveld, waar de invloed van Botha nog het grootst is, van beteekenis. En de laatste verkiezingen in Vrijstaat en Kaapprovincie, voor Volksraad, ,Provincialen Raad en afdeelingsraden, hebben getoond, dat de stroom aanhoudend den nationalistischen kant uitgaat.

« De Burger » verwijt Botha, die in Ermelo is komen spreken, dat hij om de verkiezing te winnen zelfs op den haat tusschen Boer en Brit heeft gewerkt. Volgens het verslag van de « Volkstem » (Botha-partij) heeft hij o. a. gezegd: « Wij moeten zo sterk zijn, dat wij zelfs de Engelsman het land uit kunnen smijten als hij niet goed wil doen. Ja ik heb julie getoond dat ik meer kon doen dan zelfs de Republiek kon doen; ik zond mensen die onze vrijheden misbruikten zonder verhoor uit het land » (de stakingleiders).

De Engelsche bladen hebben dit uit hun verslag weggelaten.

Op een « nasionale piekniek » te Malmesbury hebben prof. Fremantle en dr. Malan die woorden van Botha aangehaald.

« Hij sê — aldus Fremantle — ons moet die Engelsman uitsmijt uit Suid-Afrikka als hij nie goed doen nie. Watter Engelsman? Ik is ook 'n Engelsman en probeer ook om goed te doen! Maar kan genl. Botha dit laat glo? Misskien zal hij mij ook uitsmijt. » Voortgaande — we volgen het verslag van de « Burger » — sê spreker, dat so 'n toespraak die Engelse die indruk sal gee dat hulle net op genl. Botha sijn verlof hier blij, en is bereken is om teen die belange van Suid-Afrika te werk. « Dit is nie 'n staatsman s'n woorde nie. Genl. Hertzog het nog nooit die hellte so'n slegte ding als daardie gesê nie. »

Dr. Dalan sprak over de hereeniging van de Afrikaanders en zei, dat er in de Z.-A. partij kennelijk twee groepen zich vormen, de eene nationalistisch, de andere unionistisch gezind.

Vir die S. A. P. — sprak dr. Malan verder — was daar nog net één weg ope — hereniging. Op eië bene kon hulle nie staan nie. Die unionistiese hulp kon hulle ook ni op die lange duur krij nie. Hulle kon die N. P. bestrij in die kleed van « meer afrikaans te wees dan die N. P. self en onder valse kleure te strij. » Dit was genl. Botha s'n doel met sijn uitlatings omtrent die vasthou aan die republikeinse beginsels en die uitskop van Engelse. Die ander weg was, dat die twee partije mekaar op gelijke voet moes ontmoet en tot terms kom. 'n Groot deel van die S. A. P. had teen die weg geen beswaar nie. Genl. Botha sijn verklaring van hereniging was, dat die mindefheid vir die meerderheid moe swig, m. a. w. die Nationale Partij moes buk vir die Botha ministerie. Als men genl. Botha egter letterlijk moes opvat, ,dan moes hij morre bedank — (stem: O, blijde dag!) — want die meerderheid van die Afrikaners was agter hem, nie om hem te volg nie, maar om hem te vang. Die Nasionale Partij wou dit egter nie doen nie om sig als meerderheid aan die minderheid op te dring nie, maar wou op gelijke voet als broers ontmoet en tot terme geraak. Hereniging zou dan spoedig kom.

Men weet, dat de rebellen behalve met gevangenisstraf hebben moeten boeten met te betalen voor de schade die zij hadden aangericht en voor den dood of de verwonding van tegenstanders. Daarentegen werd er geen vergoeding gegeven voor de schade, die de regeeringstroepen hadden aangericht. Hoe zwaar die geldelijke straf op de rebellen drukt, geeft de « Burger » nog eens aan, met verwijzing naar een rapport van mr. H. S. van Zijl.

« Volgens de informatie, door advokaat zan Zijl ingewonnen, bedragen de direkte eisen, die tegen de rebellen in de Vrijstaat ingesteld zijn, de som van £ 310.000. Hierbij moet gevoegd worden het bedrag van £ 65.000, dat geëist is als vergoeding voor indirekte schade. Dit maakt een totale som van £ 375.000. Door onderhandeling of in sommige gevalen door de eisen in het hof te betwisten, is deze som verminderd geworden of zal volgens berekening verminderd worden tot omtrent £ 230.000. Maar dan moet weer bij deze som gevoegd worden een verder bedrag van £ 40.000 voor boeten, hofkosten, renten op opgenomen ka-

pitaal, enz. De totale som waarvoor de Vrijstaatse rebellen verantwoordelik gehouden worden bedraagt dus omtrent £ 270,000. De som waarvoor de Transvaalse rebellen verantwoordelik zijn, is £ 30,000. Alles tezamen genomen moet er dus, om de schuld te dekken, een som gevonden worden van £ 300,000.

» Zooals onze lezers weten — vervolgt de « Burger » — hebben de rebellen van de aanvang af deze schuld op zich genomen als een eereschuld. Zij hebben de verantwoordelikheid niet van zich afgeworpen, maar hebben zich tezamen verbonden om tot de laatste man toe te betalen zooveel zij kunnen. Daaroe hebben zij zich vrijwillig laten takseren naar hun draagkracht. Op deze wijze hebben de elf noordelike distrikten van de Vrijstaat — dat wil feitelik zeggen, de rebellen zelven — zich verantwoordelik gesteld voor een bedrag van niet minder dan £ 140,000. Hiervan hebben zij reeds £ 65,000 opbetaald. De andere £ 75,000 moesten zij opnemen en daarop betalen zij rente. Dit is zooveel als zij doen kunnen. Alles dat meer is, is voor hen ruinerend. Indien zij daarom niet ten onder zullen gaan, moet er op andere wijze gezorgd worden voor de ontbrekende £ 160,000.

« Om dit bij elkaar te brengen en hen van de bedelstaf te redden, is de Helpmekaar Vereniging uitgebreid geworden. Zij sluit ook in degenen die, of zij de rebellie ook al goedgekeurd hebben of niet, een hart hebben voor hun volk en vrijwilliglik een hand wilen bijzetten om te helpen in de nood. Langs deze weg is er reeds bijeengebracht de som van pond st. 36,000. Het ontbrekende moet intusschen door het centraal bestuur van de Helpmekaar opgenomen worden ten einde de eisen te kunnen voldoen en daarop moet rente betaald worden. Dit ontbrekende, dat nu nog op de ene of andere wijze bijelkaar gebracht moet worden bedraagt nog de ontzaggelike som van omtrent £ 124,000. »

De « Burger » vindt het nu den tijd om bij de regeering aan te dringen, dat zij helpt; « door zekere eisen, b.v. voor gevangenneming, onwettig te maken, door een deel van de schadevergoeding te betalen en door een lening te verschaffen voor dat deel waarvoor geld opgenomen moet worden, en wel op het delgingsfondssysteem en tegen een lage rentekoers. » Het blad grondt zich daarbij op de overweging, dat de rebellen niet alleen schuld hebben. Helaas, is Botha de Helpmekaar Vereniging onwelgezind. Hij verft haar als een politiek vereeniging, wat een onware voorstelling is, zegt de « Burger ».

(N. R. C.)

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 17 December. — Officieel:

Front gen. veldm. kroonprins Rupprecht van Beieren:

Bij Hannescamps ten Noorden van de Ancre beproefden Engelsche afdeelingen onder dekking van sterk vuur in onze loopgraven binnen te dringen; zij zijn bloedig teruggeslagen geworden.

Front van den Duitschen kroonprins:

Op den Oosteroever der Maas hebben de Franschen gisteren hunne aanvallen voortgezet. Na scherpen strijd is Bezonvaux en het bosch ten W. van het dorp in hun handen gebleven, hunne ten N.-W. verder-uitgevoerde aanvallen zijn in onze stellingen op den heuvelrug Bezonvaux in elkaar gezakt.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 17 December. — Officieel:

Front gen. veldm. prins Leopold van Beieren:

Na sterke artillerievoorbereiding viel de Rus bij Illux ten N.-W. van Dunaburg aan. Hij werd afgeslagen. Ten N. van den spoorweg Kowel-Luck veroverden deelen van het Brandenburgsche reserve-infanterieregiment n. 52 stormenderhand de Russische stelling op circa 600 meter breedte; 5 officieren en 300 man konden gevangen genomen en meerdere machinegeweren en mijnwerpers als buit teruggezonden worden.

Roemeensch gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 17 December. — Officieel:

Front gen.-oberst aartshertog Jozef:

Aan de Cambrolla en in het Buzdal rukten Duitsche troepen over de eigen linie op, namen eenige dozijnen gevangenen en verdreven den zich te weer stellenden vijand. Ook ten Z. van Mostoeanssev en de Bistritza gevechten op het voorterrein.

Front gen. veldm. von Mackensen:

De Buzeu-sektor is op een breed front overschreden en er vielen, buiten 1150 gevangenen, 19 lokomotieven en circa 400 meestal beladen spoorwagens, benevens een aantal vervoertuigen, in de handen onzer troepen.

In de Dobroedscha heeft snelle achtervolging van den slechts afzonderlijk tegenstand biedenden vijand onze verbonden troepen tot dicht op het woudgebied, in het Noordelijk deel van het land gevoerd, waar tegenstand verwacht wordt.

Balkanfront

Berlijn, Zondag 17 December. — Officieel:

Geen groote strijdbedrijvigheid.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Legerfront Leopold v. Beieren:

Bij Augustowa hebben de Russen herhaaldelijk aanvallen gedaan tegen de eergisteren door onze jagers genomen schansen. Ze zijn alle mislukt.

Ten Westen van Luck heeft een Oostenrijk-Hongaarsche jachtkommando Russische dekkingtroepen overvallen en ze verstrooid. Er zijn gevangenen ingeleverd.

Italiaausch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Niets van belang.

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Legergroep v. Mackensen:

De terugtocht van den vijand is nu ook tot het front in de Dobroedzja uitgebreid, waar de verbonden troepen gisterochtend de vervolging zijn begonnen.

Ten Z.-O. van Buzen zijn onzen troepen de Ca'matului overgetrokken en hebben ten Noorden van Buzeu den voet van het gebergte bereikt. Nogmaals zijn 2000 gevangenen ingeleverd.

Legerfront aartshertog Jozef:

De aanvallen der Russen zijn gisteren tot het vak ten Zuiden van het Uzu-dal beperkt gebleven. Hier zijn vier stormloopen tegen de troepen van den luitenant veldmaarschalk Abinv in ons geschut- en machinegeweervuur verstikt.

Balkanfront

Weenen, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Niets van belang.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Turksche fronten

Konstantinopel, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Ten Zuiden van onze stelling bij Fellahieh (Mesopotamië) hebben wij krachtige aanvallen van vijandelijke ruiterij afgeslagen en een vijandelijk vliegtuig neergeschoten, dat midden tusschen de vijandelijke ruiterij is neergekomen. Terzelfder tijd hebben wij een aanval van voetvolk afgeslagen en eenige gevangenen gemaakt.

Op het Kaukasische front wordt het aantal Russische overloopers van dag tot dag grooter.

Op de andere fronten niets van belang.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Roemeensch gevechtsterrein

Sofia, Vrijdag 15 December. — Officieel:

In de Dobroedzja heeft de vijand zijn stellingen verlaten. Wij hebben deze stellingen bezet.

In Oost-Walachije rukken de verbonden legers ten Noorden van de Jalomita op. Onze troepen hebben Fetesti (aan het eind van de Donaubrug tegenover Cernavoda) bezet.

Sofia, Zaterdag 16 December. — Officieel:

In de Dobroedzja vervolgen wij den terugtrekkenden vijand.

In Oost-Walachije rukken onze divisies op in de streek ten Noorden van den benedenloop der Jalomita.

In het station Fetesci hebben wij 110 spoorwagens, in het station Stelnica (ten Noorden van Fetesci) 41 spoorwagens, 4 locomotieven en 11 wagens vol petroleum buit gemaakt.

Balkanfront

Sofia, Vrijdag 15 December. — Officieel:

In de streek van Bitolia (Monastir) zwak wederzijdsch artillerievuur en gevechten tusschen patrouilles.

In de bocht van de Tserna zijn verscheiden aanvallen van den vijand tegen de hoogte ten Oosten van Paralovo zonder moeite afgeslagen.

In de streek van Moglena zwak artillerievuur van beide zijden. Ter linker en ter rechterzijde van de Wardar van tijd tot tijd een kanonschot.

De vijandelijke artillerie heeft bij tusschenpoozen hevig vuur afgegeven op onze stellingen ten Zuiden van de Bogordica, terwijl de vijandelijke vliegtuigen boven en achter onze stellingen verkenningen uitvoerden.

Langs het Belasica-gebergte zwak artillerievuur en ontmoetingen tusschen patrouilles.

Aan de Stroema lossen de vijandelijke kanonnen van tijd tot tijd een schot.

Onze vliegtuigen hebben bommen geworpen op de Engelsche kampementen en opslagplaatsen bij Tsjaizaza.

Aan de kust van de Egeïsche Zee heeft een vijandelijk oorlogschip ruim een dozijn schoten gelost tegen de kust ten Zuidwesten van Paronia. Vijandelijke vliegtuigen hebben ettelijke bommen geworpen op het dorp Radoelevo. Een ander groep van vier vijandelijke vliegtuigen heeft zonder uitwerking met bommen naar de brug bij Koeleli Boergas geworpen.

Sofia, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Van het Prespa-meer tot de Stroema zwak vijandelijk geschutvuur.

Aan de Stroema in de vlakte van Serres nu en dan een kanonschot.

Aan weerszijden van de uitmonding der Stroema wisseling van geschutvuur en patroelje-gevechten.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Zaterdag 16 December.— Officieel avondbericht:

Het succes aan den rechteroever van de Maas voortzettend, hebben wij vorderingen gemaakt in het Caurièrebosch en het dorp Bezonvaux genomen. Een hevige aanval, gisteren tegen het einde van den dag door de Duitschers op den Peperheuvel gedaan, werd krachtig afgeslagen. Wij behielden het geheele nieuwe front. De gevangenen stroomen toe. Tot nu toe gaat hun aantal de 9000 te boven, onder wie 250 officieren. Het veroverde oorlogstuig is nog niet geteld, maar 81 kanonnen zijn vermeesterd of vernield.

Balkanfront

Parijs, Zaterdag 16 December.— Officieel:

Niets belangrijks van het front der geallieerden.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Zaterdag 16 December.— Officieel avondbericht:

Afgezien van kleine ondernemingen niets van belang.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Roemeensch gevechtsterrein

Petrograd, Zaterdag 16 December. — Officieel:

In de Bosch Karpathen zijn sterke vijandelijke patroelies die onze schansen in de streek van Pafailof waren genaderd door het vuur onzer voorposten verjaagd.

In het Oituz-dal, aan de grens van Moldavië, hebben wij een vijandelijken aanval afgeslagen.

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Ten Oosten van Koniuchy heeft de strijd om onze veldpostschans, gisteren door de Duitschers bezet, tot gisteravond 7 uur geduurd. De schans is viermaal van bezetting verwisseld en ten slotte is het Zuidelijk deel in handen van den vijand gebleven. Kleine vijandelijke afdeelingen, die onze stellingen bij Iodaknol trachten te naderen, zijn door ons vuur verjaagd.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, Zaterdag 16 December. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Vrijdag 15 December. — Officieel:

In het Asticodal, op de hoogvlakte van Asiago en in het vak van Plava werkzaamheid van de artillerie. Hetzelfde is het geval ten Oosten van Görz en op de Karst.

Voortdurend slecht weer heeft de werkzaamheid van onze troepen beperkt.

Rome, Zaterdag 16 December. — Officieel:

Op het front in Trentino hebben hevige onweders gisteren alle krijgsverrichtingen verlamd.

Op het front in het Kustland geschutaktie over en weer, in de streek ten Oosten van Görz en op de Karst. Onze troepen hebben ondanks het ongunstige weer, ijverig verdedigingswerken aangeleid.

TELEGRAMMEN

Een Fransche bl kkademinister.

Lyon, 16 December. — Denys Cochin, oud-minister van staat, is benoemd tot onder-minister van blokkade. Hij zal in zijn hand alle diensten vereenigen, die verband houden met de blokkade, en tot dusver verspreid waren en onafhankelijk van elkaar werkten. Denys Cochin zal daarin eenheid brengen, en hij acht het mogelijk, met een eenhoofdige leiding een krachtige blokkade in te voeren, zonder den uitvoer te beletten of de belangen der onzijdigen te schaden.

IN DE FRANSCHE KAMER

Er is, na Briand's rede over het Duitsche vredesvoorstel, in de Fransche Kamer, nog uitvoerig gedebatteerd. — Briand's politiek werd heftig aangevallen. Leygues, die een interpellatie hield over den toestand in Griekenland, protesteerde tegen de knevel'ng van parlement en pers door Briand's censuur, vooral tijdens den Roemeenschen veldtocht. Toen Briand tegenwierp dat de regeering over Griekenland en Roemenië voldoende inlichtingen had gegeven in geheime zitting, wond de oppositie zich geweldig op.

Tardieu, de bekende schrijver der buitenlandsche overzichten in de «Temps,» kritiseerde in een lange rede het heele stelsel van Briand en eischte dat Briand zou aftreden. Zoomin in den bewegingsoorlog als in den annexatingsoorlog heeft de Fransche regeering het verstaan, te organiseeren. De ekonomische voorzorg is onvoldoende geweest. Alle onafhankelijk gestelde dagbladartikelen worden verboden. Een onzichtbare maatstok dirigeert de loflieders. De regeering schept een geestestoestand van bedriegelijk optimisme, dat in strijd is met de feiten. Vandaar de diepe teleurstelling, die in heel het land over de jongste gebeurtenissen heerscht. Frankrijk's moed wordt niet gestaald door een nieuw votum van vertrouwen voor Briand.

Na Tardieu sprak Violette. Deze weet aan Briand de transportkrisis, de gebeurtenissen in Griekenland, de bedreiging van Sarrail's leger en den val van Roemenië. Admiraal Fournet, zei hij, moet nu de zondenbok zijn. Mijnheer de minister, riep hij uit, u schijnt het geheim der overwinning te bezitten! Maar toont u ons dat dan! Frankrijk heeft een ijzeren vuist noodig om orde te scheppen in zijn verwarden toestand. Wil Frankrijk den oorlog tot 't uiterste volhouden, dan toch zeker niet met Briand aan 't hoofd.

Mistral, socialist, sprak over het vredesvoorstel: Wij eischen dat wij niet onkundig worden gelaten van de beraadslagingen der geallieerden over de vredesnota. Wij wenschen niet den een of anderen dag voor een uitgemaakte zaak te worden gesteld. Wij eischen dat de Fransche regeering haar oorlogsdoel bekend maakt.

Mourier, oud-minister van marine, verklaarde dat een nieuw votum van vertrouwen in Briand tot diktatuur kon leiden.

Admiraal Bienaimé getuigde dat niemand van vrede wil weten alvorens de vijand het land uit is gejaagd. Maar daartoe is de regeering van Briand niet in staat.

Briand erkende dat de pogingen der regeering meermalen waren mislukt. Maar dit is nog geen reden, om een regeering te verwerpen. Hij maande de Kamer, zich dicht om de regeering te scharen en alle middelen die tot de overwinning kunnen leiden, toe te staan. Zij zullen alleen tot heil van den lande worden aangewend. — Briand oogstte eenerzijds toejuiching, lokte anderzijds met zijn rede felle protesten uit.

De motie van vertrouwen ging er ten slotte met 314 tegen 165 stemmen door.

Aan de Kamerzitting was een geheime samenkomst van de oppositie in Kamer van Afgevaardigden en Senaat voorafgegaan, waarin Clemenceau verwoede aanvallen deed op Briand, die volgens hem niet in staat is den oorlog na een verwerping van het vredesvoorstel tot een gelukkig einde te brengen.

HET ROEMEENSCHE MINISTERIE

De « Lokal-Anzeiger » verneemt van zijn correspondent te Stockholm, dat voor verscheiden Roemeensche ministeriën overplaatsing uit Jassy wordt voorbereid. De laatste ministerraad, die door de deelneming van staatslieden zonder een verantwoordelijk ambt als Jonescu en de aanwezigheid des konings het karakter van een kroonraad droeg, heeft daaromtrent bijzonderheden vastgesteld. Het Roemeensche departement van buitenlandsche zaken zou naar St-Petersburg verhuizen, waarheen Bratianu het vermoedelijk volgt. Het meerendeel van de andere ministeriën schijnt aanvankelijk te Kief te worden ondergebracht. Naar het heet, zal de Kamer later te St-Petersburg worden bijeengeroepen. De koning moet echter den beslisten wensch te kennen hebben gegeven, niet langer dan een week Rusland's gast te zijn en wil door Rusland en Skandinavië naar Engeland reizen.

Aldus de correspondent, die naar men bemerkt, wel oppast iets stelligs te zeggen.

Velerlei

— Een Duitsch soldaat aan het Russische front had in een koortsaanval na ingeënt te zijn, zijn (kunstmatig) gebit ingeslikt. Het Duitsche medizinische « Wochenschrift » verhaalt, dat hij dadelijk naar een veldlazaret en vandaar naar Berlijn werd vervoerd. Bij zijn aankomst was hij erg vermagerd, daar hij alleen vloeibaar voedsel mocht hebben. Een onderzoek, waarbij van Röntgenstralen werd gebruik gemaakt, wees uit, dat het ding in den slokdarm was blijven steken. Men bracht toen een brochoskoop, dat is een lange, electrisch bestraalde metalen buis, daarin. Daardoor stak men een lange tang met haak en trok het gebit tegelijk met de buis uit den slokdarm.

De soldaat, die 22 dagen met het gebit op die verkeerde plaats had rondgeloopen, kon na twee dagen alweer alles eten.

— Op verzoek van Briand zijn de interpellaties in den Franschen Senaat van Clémenceau en Bérenger over het militaire, ekonomische en diplomatische beleid der regeering tot Dinsdag a. s. verdaagd. Briand heeft zich volgens de « Progrès », van Lyon, tegenover senatoren uitgelaten, dat hij de interpellaties in openbare zitting zal beantwoorden.

Hij zal dan tevens meedeelen, welk antwoord de geallieerden op het vredesaanbod van de centralen zullen geven en welke maatregelen tegen Griekenland genomen zijn.

— In de plaats van Lyautey, den nieuwen Fransehen minister van oorlog, is generaal Gouraud, die indertijd opperbevelhebber der Fransche troepen op Gallipoli is geweest en daar ernstig gewond werd, tot resident generaal van Marokko benoemd.

— De « Voss. Zeitung » vernneemt uit Genève, dat Ribot in de Fransche Kamer een regeeringsvoorstel heeft ingediend om aan het kabinet het recht te verleenen door een reeks verordeningen alle maatregelen te nemen, welke op de landsverdediging betrekking hebben. De Kamer heeft besloten een bijzonderen commissaris te benoemen om het voorstel te onderzoeken.

— Het Duitsche stoomschip «Prinz Friedrich», dat sedert het uitbreken van den oorlog te Odda bij Bergen lag, is te Stavanger aangekomen. Vijf Engelsche torpedojagers, die gedurig in die buurt kruisten, hebben van het vertrek van het schip niets gemerkt, zegt de berichtgever van de Frankfurter te Kristiania.

De « Prinz Friedrich » voer als toeristboot in Noordsche wateren, toen de oorlog uitbrak.

— Volgens het Hongaarsche blad « Villag » heeft Bratianu, de Roemeensche minister-president, ontslag gevraagd.

— De « Neue Politische Correspondenz », zegt in goed ingelichte kringen te hebben gehoord, dat er plannen bestaan om Rusland in ruil voor het verlies van Congres Polen, Koerland en Lithauen, Moldavië aan te bieden. Polen zou dan zelfstandig worden, Koerland een Duitsche bondstaat en Lithauen bij Pruisen ingelijfd. Bulgarije zou de Dobroedzja terugkrijgen en Walachije tusschen Oostenrijk en Bulgarije worden verdeeld.

Roemenië zou volgens dat plannetje dus geheel verdeeld worden.

— Lövland, de Noorsche minister van binnenlandsche zaken, heeft zich in zijn hoedanigheid van voorzitter van het Nobel Vredeskomiteit, in « Morgenbladet » uitgelaten over het vredesaanbod der Centralen. Hij beschouwt dat als de inleiding tot onderhandelingen en hoopt dat getracht zal worden om tot overeenstemming te komen. Van de Duitsche voorwaarden hangt ten slotte alles af. Men moet ernstig wenschen dat er een uitweg zal worden gevonden om aan dezen gruwelijken en vernietigenden oorlog een einde te maken. Daarna is het dan tijd voor onderhandelingen om den vrede voor de toekomst duurzaam te verzekeren.

Buitenland

UIT DUITSCHLAND

Keizer Wilhelm heeft opnieuw een kleinzoon gekregen: de gemalin van prins Joachim van Pruisen, prinses Maria Augusta van Anhalt, is te Potsdam van een gezonden zoon bevallen. Moeder en kind zijn welvarend. Prins Joachim is zelf te Potsdam.

UIT AMERIKA

Bij de laatst gehouden volkstemmingen in de Vereenigde Staten hebben vier staten, en het territorium Alaska, zich met groote meerderheid vóór drankverbod verklaard. Het zijn Michigan, Montana, Nebraska en Zuid-Dakota. De daardoor aangenomen verbondswetten treden in Januari 1918 en 1919 in werking. Dan woont 57 percent der bevolking der Noord-Amerikaansche Unie in « droog » gebied. Het aantal saloons (drankhuizen), dat tengevolge van deze stemmingen moet worden gesloten, bedraagt ruim zesduizend.

Ook in Californië en Missouri is een hevige strijd gevoerd, maar daar heeft de drankverkoop de overwinning behaald. San Francisco alleen gaf een meerderheid tegen het verbod van 76 duizend stemmen. Kansas City daarentegen, de stad aan de Missouri gelegen, verklaarde zich in meerderheid tegen drankverkoop.

Van de vijftig staten (en territories) in de Noord-Amerikaansche Unie zijn er nu vier-en-twintig « droog », te weten: Maine, Kansas, Noord-Dakota, Oklahoma, Mississipi, Georgia, Noord-Carolina, Tennessee, West-Virginia, Virginia, Colorado, Oregon, Washington, Arizona, Alabama, Idaho, Arkansas, Iowa, Zuid-Carolina, Michigan, Montana, Nebraska, Zuid-Dakota en Alaska.

UIT DE VEREENIGDE STATEN

New-York, 4 December. — Het demokratische kongreslid Fitzgerald heeft vier wetsontwerpen ingediend, naar aanleiding van de hooge prijzen van levensmiddelen. In twee dezer ontwerpen wordt voorgesteld, den uitvoer van levensmiddelen te verbieden.

UIT RUSLAND

Petrograd, 16 December. — De ministerraad heeft besloten bij de Doema een wetsontwerp in te dienen tot instelling van Zemstwo's in provincies van West-Siberië, nl. Tomsk en Tobolsk en in de onlangs gevormde provincie Altai.

De ministerraad is tevens begonnen met de uitwerking van een ontwerp tot instelling van Zemstwo's in Oost-Siberië.

DE DUITSCHE NIJVERHEID

Ten einde de gemeenschappelijke belangen van de Duitsche industrie bij de na den oorlog te ondernemen herinrichting der ekonomische verhoudingen van Duitschland te kunnen vertegenwoordigen, heeft het bestuur van het Zentralverband Deutscher Industriellen en het hoofdbestuur van den Bund der Industriellen in een vergadering besloten het gemeenschappelijke werk, dat totnutoe in den Kriegsausschuss der deutschen Industrie verricht werd, ook na den oorlog voort te zetten. Er is daarom onder medewerking van den Verein zur Wahrung der Interessen der chemischen Industrie Deutschlands een Duitsche industrie-raad gesticht, die onder handhaving der zelfstandigheid van de verschillende organisatiën voortaan de in één hand vereenigde vertegenwoordiging der belangen van de Duitsche industrie behartigen en al de vraagstukken aangaande ekonomische en politiek-ekonomische vraagpunten voorlichten zal.

De Duitsche industrieraad zal uit 54 leden bestaan.

STAKING TE LIVERPOOL GEEINDIGD

Liverpool, 16 December. — De ketelmakers hebben eenparig toegestemd, Maandag den arbeid ten volle te hernemen.

Londen, 16 December. — De minister van arbeid heeft gisteren een laatsten brief aan de ketelmakers te Liverpool gezonden, waarin hij zegt: de oorlogsraad steunt mijn bemoeiingen, wijl deze oprecht en redelijk zijn. Ik zal de mannen, van wie de meesten naar ik weet gekant moeten zijn tegen een staking in de huidige krisis en die van kwaadwillige zijde op een dwaalspoor zijn gebracht, voor het laatst in de gelegenheid stellen om Maandagochtend weer aan het werk te gaan. In dat geval ben ik Dinsdag voor een afvaardiging te spreken. Zoo niet, dan zal de hieromtrent gedane afkondiging in werking treden. Weet wel: de hervatting van den arbeid moet aan de beraadslaging voorafgeaan. Van dit standpunt zal niet worden afgeweken.

Op de vergadering, die de mannen vanochtend hebben gehouden, besloten zij daarop, Maandagochtend het werk te hernemen en zoo noodig den spoedeischenden arbeid na het intreden van de rust aan het eind der week af te doen.

Binnenland

UIT GENT

Tram. — De tram voor Nevele vertrekt voortaan viermaal daags aan de Begijnhoflaan, namelijk e 7.40 ure, te 1 ure, te 3 ure en te 5 ure.

De stedelijke aardappeldienst deelt mede: 7e rantsoeneering. Het rantsoen is 1 kgr. per persoon. De inkoopprijs voor de winkeliers is 11.50 fr. per 100 kg. De verkoopprijs is 27 centiem per 2 kgr. De winkelier stempelt de aardappelkaart deel A, in het vierkantje n. 7. Betaalda gen voor de winkeliers: Maandag 18 December, voor de 1e, 2e en 3e wijk; Dinsdag 19 December, voor de 4e, 5e en 7e wijk; Woensdag 20 December, voor de 6e en 8e wijk; Donderdag 21 December, voor de 9e, 10e en 11e wijk; Vrijdag 22 December, voor Ledeberg, Gentbrugge en St-Amandsberg. De bureelen zijn open van 9 ot 12 1/2 en van 3 tot 5 ure.

Assisenhof van Oost-Vlaanderen — Vrijdagavond is de zaak der bandieterij te Oosterzeele, die in het kanton Oosterzeele zooveel ophef maakte, afgeloopen. De Jury verklaarde de zeven beschuldigden plichtig aan de misdaad

Het Hof veroordeelde: Fr. D. M... tot 17 jaar dwangarbeid; M. T..., 12 jaar dwangarbeid; S. G..., 10 jaar dwangarbeid; C. D..., 12 jaar dwangarbeid; J. De D..., 15 jaar dwangarbeid en Ph. V. L..., ot 5 jaar opsluiting.

De burgerlijke partij bekomt 700 frank schadevergoeding.

Maandag verschijnen voor het Hof Bouchez Adhémar en Verhelst Georges, beticht van verkrachting en aanranding der eerbaarheid, gepleegd te Nieukerke in September 1915.

UIT AALST

(14 December 1916)

Dood gevonden te Meirelbeke. — Hortense Derkinderen, Wwe Jan Janssens, oud 63 jaar en wonende in de Vosstraat, te Meirelbeke, werd Vrijdag morgen dood in haar bed aangetroffen. Deze vrouw leed aan hartziekte. Geneeshoer Vleyens ter plaats ontboden, stelde vast dat de dood reeds teekende van den vorigen avond.

De erge bandieterij van Oosterzeele. — De diefte alhier gepleegd werd door het assisenhof van Oost-Vlaanderen heden opgeroepen, en ten laste gelegd van een zevental personen van Wetteren en Massemen. Wij zullen de feiten in het kort herhalen. Op het hof van den landbouwer Gustaaf Van Heden was des nachts een bende bandieten, gedeeltelijk gemaskerd en met messen gewapend, binnengedrongen en hadden, na de inwoners met den dood bedreigd te hebben zich meester gemaakt van eene som van 300 frank en daarenboven eene hoeveelheid vleesch en juweelen gestolen. De beticht zijn: Frans De Mulder, Michel T'Soen, Sylvain Govaert, Flor. Verbruggen, Camiel Duquet, Jozef De Decker en Philibert Van Laer. Er werd overgegaan tot het getuigenverhoor, en de heer onderzoeksrechter Henri Van Ginderachter gaf verslag over een zeer ingewikkeld onderzoek gedaan door den heer policiekommissaris Lambert, van Wetteren. Voor deze zaak werden 6 dagen gesteld.

Huiszoekingen te Aalst. — Op het bevel der Parketten van Dendermonde en

Oudenaerde heeft de onderkommissaris Gits, vergezeld van den politiekommissaris te Ninove, huiszoekingen gedaan te Aalst, Nieuwerkerken en Meire ten einde kleerstoffen te ontdekken ontvreemd ten nadeele van eene winkelierster van Meire. Deze huiszoekingen hebben niet den minsten uitslag opgeleverd.

Bedriegers te Aalst. — Louis De Coninck alhier wonende St-Camielstraat kreeg het bezoek van drie kerels die hem vroegen twee vaten petroleum te willen koopen aan 80 fr. De Coninck aanvaardde, doch als de vaten bij hem aankwamen stelde hij vast dat hij bedrogen was: het was klaar water! Eene klacht werd onmiddellijk neergelegd bij de politie die een onderzoek inselde, en de drie kerels werden aangehouden. Het geld is reeds gedeeltelijk in handen van den rechtmatigen eigenaar.

Schielijk overlijden te Wetteren. — Mej. De Moor in de Hoenderstraat wonende werd sinds eenige dagen niet meer bemerkt. Men maakte zich eindelijk ongerust en trad de woning binnen alwaar men de arme vrouw ten gronde zag liggen gevallen met het hoofd in den kolenbak onder de stoof. De vrouw was aan bloedondrang bezweken.

De kindermoord te Moerbeke. — Maria Van Damme voor kindermoord door de Rechtbank verwezen tot vijf jaar gevang had beroep ingeslagen. Het Hof heeft het vonnis behouden

Voetbalnieuws uit Dendermonde. — Uitslag van Zondag laatst: Vigor I Hamme tegen Racing I Wetteren, 1—5. De spelers van Wetteren waren prachtig in hun spel, zij waren den Vigor gansch meester, zooveel te meer dat deze laatste ploeg twee hunner beste spelers misten. Het schoon en regelmatig passenspel der forwardslijn van Wetteren dient aangestipt te worden. Daaraan is grootendeels de overwinning te danken.

UIT THIENEN EN OMSTREKEN

Tramboising. — Er gebeurde verleden Vrijdag een tramongeval op de lijn Tienen—St-Truiden, dat zeer erstige gevolgen had kunnen hebben. Een lokomotief stoomde uit de Zavelkuil te Haekendover en kwam in bosting met een in tegenovergestelde richting aanrijdend stoommachien. Van weerszijden waren de machinistenen de stokers op 't laatste gevaarvol oogenblik afgesprongen. Door den schok zwenkte de stuurstang van een lokomotief om, die onmiddellijk van koers veranderde en terug rende. In volle vaart, zonder geleider, reed de machien alleen terug, door het station van Overhespen, ijlde voort langs de huizen van Gussenhoven, Orsmael en hield eindelijk stil vóór den Dormaelschen berg. Het mag waarlijk een geluk heeten, dat de sneltrein Ans-Brussel, welke altijd opgepropt is van reizigers, reeds voorbij gereden was, anders ware het tot eene ware ramp gekomen.

Voordrachten. — Door de zorgen van de Vlaamsche maatschappij « Volksontwikkeling » worden de volgende voordrachten aangekondigd welke zullen gehouden worden in de zaal « Casino » op de hiernavermelde dagen. Telkens om 7 1/4 u. torenuur:

Zondag 31 December: Brugge, met lichtbeelden, spreker: M. L. Roeck, beambte.

Zondag 14 Panuari 1917: De spijsvertering, met lichtbeelden, spreker: M. H. Hendrickx, hoogstudent.

Zondag 28 Januari: De haven van Antwerpen, met lichtbeelden, spreker: E. H. De Jong, leeraar.

Zondag 11 Februari: Het driemanschap Gezelle-Verriest-Rodenbach, deklamatie: H. Vandermeulen, kapelmeester.

Zondag 25 Februari: Het buitenleven, met lichtbeelden, spreker: M. H. Vertesseur, beambte.

Geknipt. — Schraapzuchtige boeren uit verscheidene onzer omliggende dorpen werden door de Duitsche overheid van den aardappelbevoorradingsdienst in overtreding duchtig gestraft. De aangeslagen aardappelen, welke... vergeten waren rechtmatig aan te geven op het daartoe aangeduid tijdstip, zijn reeds naar het station gebracht. De boeren liepen eene veroordeeling op van 20 tot 50 mark.

Nieuws uit Brussel

DE GOEDKOOPE SPIJSHUIZEN.

Iemand vroeg ons voor een paar dagen hoeveel iedere gemeente van Groot-Brussel gestort heeft voor de Kooperatief der Goedkoope Spijshuizen. Zooals wij vroeger zegden is het kapitaal geseld op 2,025.000 fr. (810 aandeelen) waarvan Brussel-stad 432,500 fr. stortte; Anderlecht 180,000 fr.; Etterbeek 92,500; Vorst 77,500; Elsene, 220,000; Jette 40,000; Molenbeek 192,500; Sint-Gillis 170,000; Sint-Joost 82,500; Schaarbeek 247,500; Ukkel 80,000; Watermael 25,000; St-Lambrechts-Woluwe 27.500; Auderghem 22,500. De tusschenkomst van iedere gemeente werd berekend volgens het bevolkingscijfer.

THEATRE BELGE. — Stelselmatig wordt er voort propaganda gemaakt, per plak- en strooibrief en in de Fransche bladen van Brussel, voor een Vereeniging die zich betitelt: « Théâtre Belge », en voor doel heeft werken van Franschschrijvende Belgen op te voeren. Wij misgunnen die heeren dat genoegen(?) niet, maar ze zouden niet slecht doen, ons dunkens, niet meer van « Théâtre Belge » te spreken, vermits zij alle Vlaamsche werken uitsluiten. En die zijn toch ook « Belge », zou ik meenen. Ware ik van die heeren, ik zou niet willen beticht worden onjuiste dingen aan 't volk wijs te maken, en ik gave aan de Vereeniging radikaal den titel: « Théâtre français d'expression belge ». Dan ten minste zouden ze waarheid spreken.

KLEINE BERICHTEN. — In Sint-Gudulakerk werd ter nagedachtenis van Emiel Verhaeren een groote mis gelezen waarbij de meest gekende figuren uit schrijvers- en kunstwereld tegenwoordig waren.

—Op Zondag 10 December was het St-Hubert, den patroon der Pasteibakkers, die op dien dag in groep naar de mis in de Zavelkerk gaan.

—Maandag zijn de examen begonnen voor rekenplichtigen, voor de Middenjury. Een grooter aantal kandidaten dan ooit hebben zich aangeboden.

— Gentsche Steenweg, 57, te Molenbeek, voor de Invalieden, groote prijskamp op de trekbiljard, bij den vriend E. Kindermans. Begin te 5 ure.

WAT VOORZICHTIGHEID! - Iederen avond, bij 't naderen van 't sluitingsuur, ziet men de trams stormenderhand innemen door honderden lieden, die niet op tijd naar huis konden geraken. En dan is het een gedrang en gestoot dat alle gedacht te boven gaat, en dat bewijst hoe onvoorzichtig het publiek is. Want men vraagt zich af, al gebeuren er schier dagelijks ongelukken, hoe het mogelijk is dat niet iederen avond menschen verpletterd worden of onder de tram geraken. Waar dergelijke ongelukken gebeuren, in zulke omstandigheden, wordt door de Rechtbank schier iedermaal de eisch tot schadeloosstelling afgewezen.

Zulks was ook het geval deze week me: Mevr. Wwe Van W.., die de Brusselsche Maatschappij voor het gerecht daagde om schadeloosstelling voor haar zoontje, dat aan de Ninoofsche Poort in September l.l. onder een tram geraakte en beide beenen verpletterd had. De rechtbank heeft den eisch afgewezen en Mevr. W... veroordeeld tot de kosten van 't proces. De wattman G... werd vrijgesproken zonder onkosten. Men vergete het niet, dat is heel dikwijls de uitslag van dergelijke processen.

HARE DEUGD... — Een proces, deze week gepleit voor de Korrektioneele Rechtbank toont aan wat serpenten er toch op de wereld loopen. Zekere Pauline Van L... had door een handlanger, Em. L... genaamd, een brief doen schrijven, aan den burgemeester van Etterbeek gericht, waarin zij den rechterlijken agent J... van allerlei wandaden beschtte. Onder meer beweerde dat lieve Evaskind in dien brief dat de agent in kwestie haar allerlei moeilijkheden aandeed omdat zij geweigerd had een voorstel van hem in te volgen dat.... hare deugd aantastte.

Ze hebben Pauline Van L... met hare deugd, 15 dagen gevang gegeven en 50 frank boet, en haar handlanger kreeg van 't zelfde lakén een broek.

KATTENMOEDER. — De Korrekt. Rechtbank had deze week insgelijks te oordeelen over een geval van slagen en doodslag door onvoorzichtigheid. Uit het onderzoek blijkt dat de beticht'e, vrouw E..., haar zoontje Edmond, omtrent 3 jaar oud, op 6 August l.l. op 't venster liet klauteren, met het gevolg dat het arme kind van eene hoogte van 8 m. 50 op de straat stortte. Eenige uren nadien stierf het kind tengevolge eener schedelbreuk. Blijkens de afgelegde getuigenissen, mishandelde die ontaarde moeder hare kinderen gedurig, en gebuuren bevestigden zelfs dat zij ze zonder eten liet, soms heele dagen. Bij gebrek aan bewijzen kon de rechtbank het wijf enkel voor toegebrachte slagen veroordeelen en E... kreeg dan zes maanden gevang, 100 frank boet of 1 maand, en de kosten van 't proces. 't Is veel te weinig, voor zoo'n kattenmoeder!

WAGEN GEPIKT. — M. L., handelaar uit de Merodestraat, te St-Gillis, zond zijn voerman met 500 kilos boonen naar een zijner klanten, nabij de Zuidstatie. Onderweg werd de voerman aangesproken door twee onbekenden die hem in de Prinsenstraat uitnoodigden om een pot te gaan pakken. De voerman deed zulks, doch als hij de herberg verliet bemerkte hij met ontzetting dat zijn wagen weg was! Een derde kerel, medeplichtige van de twee eersten, was op den bok gesprongen en in volle vaart heengereden. De twee onbekenden dreven zelfs de stoutmoedigheid zoo verre dat zij den voerman vergezelden naar het politiebureel der Priemstraat, om een klacht neer te leggen. Des avonds vond de politie het gespan, doch zonder de boonen, terug op de Henegouwlaan. Zekere V..., die het voerde, verklaarde dat hij door twee onbekenden verzocht werd om den wagen naar de Huidevettersstraat te leiden. Het gespan werd den eigenaar terug bezorgd.

HET HULPKOMITEIT. — Het Brusselsch Hulpkomiteit ondersteunde tijdens de maand Oktober 2,870 gezinnen, bestaande uit 7,501 personen; de alleenwonende personen kregen 6 fr. per week; de meerderjarige 4 fr. 75 en de kinderen van minder dan 16 jaar 3 frank. In 't geheel werden tijdens Oktober voor 91,103 fr. 16 onderstand uitgedeeld, als volgt verdeeld :50,930 fr. 46 uitgedeeld aan de gewone ondersteunden van het komiteit, de beschermelingen van 't Weldadigheidsbureel en de gezinnen die hun steun verloren; 16,046 fr. in eetwaren; 40 fr. voor kleederen; voor kraamvrouwen 620 fr. 16; voor aankoop van melk, vleesch en andere versterkingsmiddelen, verleend als buitengewonen onderstand aan zieken werd 14,420 fr. 50 uitgegeven. Het is wel te verstaan dat die cijfers betrek hebben op het Hulpkomiteit van de stad Brussel alleen.

KLEINE NIEUWSJES. — De Bond der Eigenaars van de Kust houden eene algemeene vergadering in het « Hôtel Continental », Rogierplaats, op Zondag 17 December, te 11 ure; verschillende belangrijke punten aan de dagorde.

— Het Kistje van den Soldaat ontving in Oktober 26,906 fr. en gaf 26,905 fr. uit. Er werden 6,153 kistjes verzonden. De Vlamingen kunnen zich, zooals zij weten, tot Volksopbeuring wenden, Sint-Jansstraat, 60, waar aan flinke voorwaarden zeer nuttig zaken van uit Holland naar Duitschland gezonden worden. Goede waren en billijke prijs. Vlaamsche bediening!

Kunstnieuws

TOONEEL

Koninklijke Nederlandsche Schouwburg

Een nationale avond. — Opvoering van *Eene Misdadige*, van Nestor de Tière, en *Bietje*, van Maurits Sabbe.

Meermalen werd over de kunst van de Tière de meening van zijne tijdgenooten uitgedrukt. Al wat men er over zeggen kon is wellicht gezegd geworden. Maar, bij deze opvoering, volgend onmiddellijk op die van Bernstein's «Dief», is het ons opgevallen hoe veel meer reëel, gezond en kloek het werk van de Tière staat tegenover dat van den voornoemden Fransehen tooneelschrijver. Het kan de Tière niet als fout aangerekend worden dat hij niet zoozeer de tooneelknepen als een Bernstein in handen heeft; — de Tière, als hij, in Vlaanderen, voor het tooneel schreef, stond voor heel wat meer moeilijkheden dan een Bernstein ooit gestaan heeft. Beschouwt men nu wat de Tière geeft als uitbeelding van passie, van liefde, van lijden, dan wordt men gewaar hoe de Vlaamsche schrijver staat te midden van het leven, — zooals het leven « overal » is —, terwijl Bernstein alleen te midden van het Parijzer leven staat. De kunst van onzen Vlaming heeft het vermogen medegevoel op te wekken overal waar menschen wonen, menschen met de oer-menschelijke driften, gevoelens en gedachten, — terwijl die van den schrijver van « De Dief » berekend is op het publiek van Parijs. Daarom zijn sukses in de Fransche hoofdstad Rekent men van dat sukses al de middelen van sukses af, eene gemakkelijke, ruime en loonende verspreiding van het werk en eene lofgevende kritiek, — eevenzeer verspreid, — in het voordeel van het werk berekend naar den Parijzer-smaak, dan komt men gemakkelijk maar logisch tot de slotsom, dat zonder die verspreiding en zonder die lofgevende kritiek, Bernstein en zijn werken minder zouden gesmaakt worden dan die van de Tière bijvoorbeeld.

Staande te midden van het leven, grijpt deze Vlaamsche schrijver de zeden aan, beschouwt hen zooals ze zich voordoen, zoekt een van de ondergronden, en behandelend zijne personagen van buiten af, vierkant maar oprecht, weet hij werken te schrijven, die de toeschouwers winnen voor de helden van het spel. « De Misdadige », de jonge verleide vrouw, die haar minnaar doodt, is in het hart van al de toeschouwers vrijgesproken.

De artisten hebben eene zeer goede uitbeelding gegeven van de Tière's werk. Bijzonderlijk dienen te worden genoemd Mevr. Bertrijn (Bello Catries), Mevr. Dilis (Vrouw Catries), Mevr. Ruysbroeck (Lesbet), Mej. Janssens (Cille), Mevr. Noterman (Mevr. Judith Simon), de heeren Ruysbroeck (Catries), Bertrijn (Bruno Gils), Cauwenberg (Edward Moonens), Janssens (Boer Jans), Schmitz (Paul), Van de Putte (de oude Notaris). Het samenspel liet niets te wenschen over.

Na « Eene Misdadige » ging « Bietje » van Sabbe; — een pereltje van fijn gevoel, door het publiek als dusdanig gesmaakt en overheerlijk gespeeld door de heeren Gorlé (Jean-Baptiste), Janssens (Monne), en bijzonderlijk door Mej. Marg. Bertrijn, — eene allerliefste verschijning en een bekoorlijk dansereske, — die zeer terecht de bloemenhulde verdiende, die haar Zaterdag ten deel viel.

GEO.

LETTERKUNDE

De eerste verzen van Verhaeren

Men stelt altijd belang in den aanvang van groote mannen. Die van Verhaeren was zeer moeilijk: Zijn ouders verzetten zich tegen zijn dichterlijke roeping. Hij gaf zijn eerste deel gedichten te Brussel uit; hij verhaalde, niet zonder fierheid, dat de uitgever hem 500 frank auteursrechten had gestort Hij geloofde in het fortuin der verzen. Korte illuzie. Zijn tweede deel verzen werd een Parijzer uitgever aangeboden, die het aannam, liet drukken, maar eenige maanden later zijn rekening, 720 frank, deed presenteeren. Een der levensbeschrijvers van Verhaeren onder zijn dictée schrijvende, heeft later daaromtrent gezegd:

« Een schrale beurs hebbende, geen geld kunnende vragen aan zijn ouders, die zijn literarische roeping vijandig waren, moest hij, — ten koste van hoeveel moeite! — de som betalen. Maar hij vroeg de onverkochte exemplaren, welke hij in het atelier, dat hij te Brussel bewoonde, opstapelde. En zijn vrienden dunden den hoop. Hij ontdeed zich van hetgeen er overbleef tegen vijf stuivers het exemplaar. De bockenjood, die ze van hem kocht, maakte er vijf frank voor. En op het oogenblik, is de eerste editie van de « Monniken » schier onvindbaar, twintig frank waard.

MUZIEK

Volbach-Koncerten

Het vierde der Volbach-Koncerten werd opgeluisterd door de medewerking van juffrouw Maria Maier, sopraan, die zich liet hooren in een drietal arias van Richard Strauss, het heerlijke Rezia-aria uit Weber's « Oberon » en een oud-Duitsch volkslied, stemmig en fijn bewerkt door prof. Volbach. Mej. Maier heeft eene bizonder uitgebreide stemladder en een krachtig, hoewel « gevelouteerd » orgaan. Uitbundige bijval bekroonde hare voordracht.

Als orkestwerken: de « Pathetische Symfonie » van Tschaikowski, een veelbesproken werk, misschien wel het beste, maar in ieder geval een der meestkarakteristieke van den Slavischen meester; « L'Arlésienne » (1ste orkestsuite), van G. Bizet, en de « Jubel-Ouverture » van Weber.

Het eerstvolgend koncert heeft plaats op 6 Januari a.s.

Stadsnieuws

AAN ONZE ABONNENTEN. — **Wij veroorloven ons aan onze abonnenten uit Antwerpen en omliggende mede te deelen dat hun eerstdaags het kwijtschrift voor hun abonnement, dat met 1 Januari 1917 aanvangt, ter betaling zal worden aangeboden.**

Innige deelneming... — Voorbijgangers die gisteren door de Diepestraat gingen en bij toeval of zonder toeval vóór de uitstalling van den gekenden kaaswinkel op den hoek dier straat en de Lange Beeldekensstraat bleven staan kijken, zullen ongetwijfeld getuige geweest zijn van een « accidentje » dat in zijn aard grappig en eenig moet genoemd worden.

Ge moet weten lezer, in de uitstalling lag een reusachtige sterke kaas ofte «fromage de Bruxelles», zooals onze «deftig» opgevoede damestjes met een eenigszins geretrousseerd neusje het zoo lief weten te noemen. Dat die kaas in de uitstalling lag was nu wel niet grappig zult ge denken, maar dit was niet alles. Ge moet weten dat nij namelijk de hoedanigheid bezat waarop zoovele menschen uitermate verlekkerd zijn... uitgeloopen, zooals onze huismoeders dat plegen te noemen. Bij toeval was nu echter het prijsbriefje dat op den « sterken Jan » lag, — een vizietkaartje! — omgevallen, lag met de rug- of naamzijde in de kaaspap te dobberen, en voor ieders oog prijkten de maar al te plezante letters, die ons het schaamrood op de wangen deden komen:

« Innige deelneming »

Arme kaas! Gelukkig dat hij nogal « sterk » van aard was, en zijn leed dus nogal licht zal weten te dragen hebben! Wat ons betreft, we vervolgden onzen weg en hebben lang inwendig lol gevoeld om die « innige deelneming ».

Zondag morgen lag die kaas er nog en het rouwbeklag lag nog steeds even lollig te spartelen in den ongelukkigen « sterke Jan »...

VERLOREN een kleinen bruinen hond (Brabançon) met gladde haren, groote ooren en afgesneden staart, luisterende naar den naam van « Tip ». — Terug te brengen tegen belooning, bij Claes, 28, Groote Goddaert (nabij de Wolstraat) Antwerpen. 2229

Geknipt. — Een zekere Raymond J..., oud 28 jaar en geboortig van Tongeren, werd gisteren met zijn broeder L. J..., oud 23 jaar, in de Van Helmontstraat aangehouden, waar zij reeds enkele dagen op eene mansardekamer vertoefden.

Beiden worden verdacht van aftruggelarijen op groote schaal ten nadeele van een drietal inwoners onzer stad en een gekend nijveraar hunner geboortestad. Het afgetruggelde zou tot een waarde van ruim 800 frank beloopen. Zij werden voorloopig en tot nader onderzoek ter beschikking van den heer Prokureur des Konings opgesloten.

Voor het examen van Boekhouder en Expert-Boekhouder, te Brussel in Juni 1917, kan men zich voorbereiden vanaf heden, in de **« Ecole Spéciale », Hopland, 19, Antwerpen.** Inlichtingen kosteloos. 2215

Brandongeval. — Op de derde verdieping van de woning der Wwe Merckx, Lange Ridderstraat, ontstond gisteren avond een begin van brand, veroorzaakt door het omvallen eener benzol-lamp. Het vuur deelde zich aanstonds mede aan het tafelkleed en de gordijnen, doch gelukkig bepaalde zich alles bij deze stoffelijke schade en kon aanstonds het vuur bemeesterd worden. De schade is gering en de brandweer moest niet optreden.

Erge val. — De kleine 6-jarige Theresia Binders, bij hare ouders inwonende op de Rijnpoortvest, was gisteren op den trap die van de tweede naar de derde verdieping leidt aan 't spelen, toen de kleine eensklaps struikelde, van de trappen viel en zwaar gewond op het tweede allee terecht kwam. Het arme kind werd met erge kneuzingen aan het hoofd en de armpjes door hare ouders opgenomen, die op haar hulpgeroep kwamen toegesneld. Een bijgeroepen geneesheer bood de eerste zorgen, doch de kleine klaagde insgelijks van inwendige pijnen. Gelukkig zijn deze niet levensgevaarlijk.

Zakkenrollers aan 't werk. — Toen een gekend handelaar in granen onzer stad gisteren een hotel in den omtrek der Middenstatie verliet, stelde hij tot zijne niet geringe verbazing vast dat onbekende schelmen hem zijn geldtasch, inhoudende ongeveer 1800 frank in markbrietjes van 100 en 50 mark, ontfutseld hadden. Met deftig gekleede heerschappen, die zich voor makelaars uitgaven en hem prachtige zaken aanboden, had hij eenige oogenblikken in het hotel vertoefd, waarop zij hem verlieten en hun naamkaartje achterlieten.

Nadat de bestolen handelaar zich naar het aangeduide adres begeven had en bevonden dat het naamkaartje valsch was, bleef er niets anders over dan een klacht bij de politie neer te leggen. De zakkenrollers worden ijverig opgezocht. Ziehier hun persoonsbeschrijving: sprekende vlot Fransch, beiden blond van haar, de eene gekleed met bruine, ,de andere met lichtgrijze jas; de eene schijnende ongeveer 32 jaar, de andere ietwat jonger en beiden gladgeschoren.

Rijwiel gestolen. — Ten nadeele van Frans Goedemé, zinkbewerker en wonende Lange Leemstraat werd gisteren een rijwiel ter waarde van 140 frank door onbekende schelmen gestolen. Het rijwiel is zwart verlakt en draagt het merk « Trois Fusils ». De daders worden opgezocht.

Schielijke dood. — De heer M. D..., oud 50 jaar en wonende Paardenmarkt, zat gisteren met zijn vrouw en twee kinderen aan tafel, toen hij eenklaps door een beroerte getroffen werd en dood voorover storte. Een bijgeroepen geneesheer kon slechts den dood vaststellen. Men zal den indruk beseffen dien het gebeurde op de familieleden teweegbracht. Volgens de verklaringen van den geneesheer was de overledene lijdend aan overspanning der bloedvaten. Het gebruikelijk onderzoek werd ingesteld.

Ontucht. — Een 36-jarige vrouw van lichte zeden en wonende in de Pothoekstraat, werd gisteren door de politie aangehouden en op later bevel opgesloten, onder verdenking van aanhitsing tot ontucht van twee minderjarige meisjes die bij haar inwoonden en zeer vertrouwelijk met de feeks omgingen. De aangehoudene loochende volstrekt de haar ten laste gelegde feiten. Een onderzoek werd geopend.

Vleesch in de Voedingsmagazijnen. — Op verzoek van vele lezers richten wij nogmaals de vraag tot de bevoegde komiteiten of het niet mogelijk zou wezen ook vleesch en visch in de voedingsmagazijnen ter beschikking der bevolking te stellen.

Wij weten maar al te wel dat het goedje er zich heel moeilijk toe leent, maar met wat goeden wil kan veel bereikt worden.

Mosselen. — Voor eenigen tijd waren we zoo gelukkig te kunnen melden dat de mosselen weer zouden kunnen verkocht worden als naar gewoonte, d. w. z. met wagentjes. Op dit oogenblik laat de schaarschte zich weer opnieuw gevoelen en ziet men geen enkele mosselwagen meer in onze straten, tot groote ergernis natuurlijk van alle mosselliefhebbers, die tevergeefs de vraag trachten op te lossen waar sommige hotels toch hun mosselen mogen vandaan halen. Voor ons blijft dit ook een mysterie.

Liberale fanfare « De Zuidster ». — Alle diegenen, die wenschen zich te oefenen in de edele muziekkunst, worden aanzocht 's Woensdags van 9 tot 11 uren de herhalingen bij te wonen van deze maatschappij, « In den Zoeten Inval », Bresstraat, 7.

Oud-Leerlingenbond School 7. — Deze vereeniging zond volgenden omzendbrief naar hare leden:

Geacht medelid,

Met deze hebben we de eer en het genoegen u volgende belangrijke mededeelingen te doen:

Algemeene vergadering. — Maandag 18 December, ten 9 ure (Torenuur), wordt in ons lokaal eene hoogst belangrijke algemeene vergadering gehouden. Dagorde: 1. Verslag vorige algemeene vergadering; 2. Ingekomen stukken; 3. De werking onzer afdeelingen; 4. Maatregelen tot verzekering van de toekomst des bonds en zijne uitbreiding; 5. Aanvulling van 't bestuur; 6. Allerlei. — Geen enkele ware schoolbonder mag afwezig blijven! Ten einde eenieder toe te laten aanwezig te zijn, wordt kosteloos een glas bier en een lekkere sigaar geschonken.

Gezellige bijeenkomst. — Aangemoedigd door den overgrooten bijval van de gezellige bijeenkomst van November j.l., wordt er op Dinsdag 26 December (2de Kerstdag) in het lokaal eene tweede belegd. Zij zal gepaard gaan met een kosteloozen tonprijskamp voor het hoog getal; de meeste potten en de meeste slippen. Verschillende prijzen zijn er te winnen en de leden en hunne damen kunnen er kosteloos aan deelnemen. Er zal stipt ten 8 uur (Torenuur) aangevangen worden. Elk aanwezig lid ontvangt een glas bier kosteloos.

Liefdadigheidsfeesten. — Alle leden van den bond ontmoeten zich op de volgende feesten: op Zondag 24 December « In de Witte Leeuw », Broderodestraat. 151 (ingericht door Schoolbond 17); op Maandag 25 December bij Van Gompel, Godefrieduskaai, 34 (ingericht door Schoolbond 13). Beide feesten worden gegeven ten bate van het komiteit tot zedelijken en stoffelijken steun der schamele arme kinderen van de Vereenigde Liberale Oud-Leerlingenbonden, waarvoor we ook op Zondag 14 Januari 1917 een feest inrichten in ons lokaal.

Rechterlijk Nieuws

ARRONDISSEMENTS-RECHTBANK ANTWERPEN

Een aftruggelaarster

Oppositie was aangeteekend, na aanhouding, door de vrouw die onlangs veroordeeld werd, bij verstek, wegens verschillende aftruggelarijen. Voornaamlijk maakte zij aan medelijdende zielen wijs dat zij vrij aanzienlijke sommen te trekken had bij eenen notaris, maar dat zij er nog niet had kunnen aan geraken, omdat de notaris voor 't oogenblik ook niet bij kas was en wachten moest tot hij zelf geld introk. Zoo maakte zij hier en daar 25 of 50 frank los om tot zoolang te kunnen voortleven. Daar zij zoo goed « haar woord kon doen », geloofden sommigen haar « op het woord » en dokten gewillig af; den wantrouwigen echter bood zij aan, haar te vergezellen bij den ministeriëelen ambtenaar; deze zou hare beweringen bevestigen, en zoo zouden zij overtuigd wezen. Wie zou nog twijfelen aan iemand die zoo stout durfde spreken?

En daarmee kwam zij telkens klaar.

Een raar mensch; Haar voorkomen is stil. doch zonder nederigheid; met levendige oogen zonder onbeschaamdheid; Kortom, een voorkomen dat geenszins, zooals met menige anderen het geval is, wantrouwen zou wekken. Men gevoelt, dat zij gewapend is om goedgeloovigen aan 't lijntje te krijgen.

Zij beweert met een soort naïeve overtuiging dat zij geen inzicht had om de menschen te bedriegen. Doch de getuigenissen tegen haar laten geenen twijfel over.

De rechtbank kon dan ook niet anders dan de uitgesproken straffen bevestigen.

Economische Mededeelingen

De winst die de Europeesche oorlog den Vereenigde Staten opbrengt

De bijzondere afgevaardigde van de « Matin » te New-York schrijft aan zijn blad: « Het onderstaand tableau, opgemaakt volgens de officieele statistieken van het handelsdepartement te Washington, stelt in staat zich met een enkelen blik ervan rekenschap te geven, artikel voor artikel, hoezeer Amerika door den oorlog is verrijkt geworden:

	Vóór den oorlog	Na twee jaar oorlog
	Voor het jaar eindigende:	
	den 1-7-14	den 1-7-16
Vee, paarden, muildieren	23,500,000	494,000,000
Koper	295,000,000	1,285,000,000
Voedingsartikelen	825,000,000	2,175,000,000
Vliegtuigen en toebehoorten	1,130,000	35,000,000
Automob. en toebehoorten	165,000,000	600,000,000
Rijtuigen, wagens, motocycletten	255,000,000	835,000,000
Chemische produkten, zuren, verfstoffen	137.500.000	620 000 000
Sprengstoffen	30.000.000	2.335.000 000
IJzer, staal, zink	1,257.000.000	3,330.000.000
Vuurwapens	17,500,000	90,000,000
Machienen voor metaalbewerking	70,000,000	305,000,000
IJzerdraad, spijkers en stiften	51.500.000	250.000.000
Leder en huiden	182.500.000	400.000.000
Schoenen, laarzen	90.000 000	235 000 000
Gecondens. melk	6.500.000	60.000 000
Gewaffln. suiker	9.000.000	395.000.000
Wol	34,500,000	225 000.000
Totaal:	3,450,660,000	13,669,000,000

Laatste Uur

FRANSCH LEGERBERICHT

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Zondag 17 December. — Officieel:

In Champagne werd een Duitsche verkenningsgroep die een der kleine Fransche posten ten W. van de baan naar Navarin, poogde te naderen, gemakkelijk teruggeslagen. Op den rechter oever der Maas viel niets aan te stippen afgezien van eenige patroeljebotsingen in de streek van Bezonvaux. In den sektor van St-Mihiel mislukte een Duitsche poging op een der Fransche loopgraven nabij Chevaucourt, onder het Fransch artillerievuur. Kalme nacht op het overig frontgedeelte.

DE Voorjaarsfoor te Leipzig

waar MONSTERSTOCKS en MONSTERVERZAMELINGEN

van porcelein en andere gleiswaren, glas-, metaal-, leder-, hout-, kork-, papier-, Japan- en Chinawaren, poppen- en speelartikelen, optische- en muziekinstrumenten, sieraden, zeepen, parfumerieën, sport- en luxe-artikelen, voedings- en genotmiddelen, huis- en winkelgerief van allen aard, evenals aanverwante produkten allerlei soort worden uitgestald, begint op

MAANDAG, 5 MAART 1917

De meeste uitstallingen zijn van dien datum op slechts één week geopend, alhoewel de toelating twee weken strekt. Inlichtingen orden medegedeeld door het «Messeausschuss der Handelskammer Leipzig».

De foor van sportartikelen heft plaats van den 5n tot den 10n Maart 1917, in IIe en IIIe bovenverdiepingen van het «Messhaus» van Mey & Edlich, Neumarkt, 20-22. Inlichtingen geven de heeren Th. Amberg & Walking, Hildenburghausen.

De foor der voedingsmiddelen in het Zoologisch Gebouw, Neumarkt 18, begint den 5n Maart. Inlichtingen verstrekt het « Verband von Nahrungsmittel-Interessenten, E.V. », Leipzig, Reichsstrasse, 46.

Poorlogies bezorgt de « Geschäftsstelle des Verkehr-Vereins », Leipzig, Handelshof.

Leipzig, den 30n November 1916.

2228 **De stedelijke raad te Leipzig.**

SPORT

WINDHONDENKOERSEN

Kynodroom Muggenberg

Uitslag der koersen van 17 December 1916:

1ste koers: 1. Darling Boy; 2. Dona.
2de » 1. Tango; 2. La Joyeuse.
3de » 1. Tigre en Louisette (dead heat).
4de » 1. Mon Plaisir; 2. Fleet Rascal.
5de » 1. Rag Picker; 2. El Ciclon.
6de » 1. Blanco; 2. Carlo.
7de » 1. Galette; 2. Little Duc.
8ste » 1. Jolly Rat; 2. Little Jane.
9de » 1. Jolly Girl; 2. La Flèche.
10de » 1. Flying Fox en El Ciclon (d.h.).

Kynodrome Muggenberg, Bosselaerstraat, achter DE BOERIN DEURNE (Steenenbrug) De trams 8, 9 en 10 leiden er naar toe.

Alle Zater-, Zon-, Maan-, Dins- en Donderdagen, om 2 1/2 (T.U.) GROOTE WINDHONDEN KOERSEN

1595

Uit Vlaanderen

Plundering der melkerijen te Appelterre. — Sinds eenigen tijd stelde men vast dat de melkerijen van den omtrek van Ninove bijna regelmatig door dieven bezocht werden. Na Aspelaere deze week, was het nu de beurt van Appelterre-Eychem. Met braak stool men er onder andere voorwerpen van waarde 25 kgr. en half roomboter die voor de burgers bestemd waren. Een onderzoek werd geopend doch heeft niet den minsten uitslag opgeleverd.

Voor de soldatenvrouwen der Denderstreek. — Sedert verscheidene maanden wordt er te Ninove gesproken over de beslissing te Havere genomen door het Belgisch goevernement als zou in het vervolg aan de familiën der soldaten een verhooging van vergoeding worden toegestaan. Voor de echtgenoote wordt het bedrag van 75 centiem daags tot 1.25 fr. en tot 50 centiem daags voor elk kind, in plaats van 25 centiem. Naar het schijnt zouden het de burgemeesters zijn die deze verhooging zouden dienen werkelijk te maken. Doch alles blijft in den doofpot. Zou daarin niet kunnen voorzien worden? De familiën onzer Belgische soldaten lijden genoeg en bijzonderlijk na 2 1/2 jaar oorlog.

De huishuurkwestie te Aalst. — Het bestuur der maatschappij « De Vereenigde eigenaars » brengt ter kennis aan hare leden en der eigenaars welke het aanbelangd dat in gevolge de onderhandelingen vermeld in het verslag van 29 Oktober l.l. de volgende maatregel genomen is in het onderstandskomiteit der stad Aalst. 1° Elke huurder ondersteund door het Voedingskomiteit is verplicht gedeeltelijke huishuur te betalen; 2° Een verzoeningsraad in dewelke een lid der maatschappij zetelt zal in elk onderworpen geval het minimum huishuur vaststellen te betalen door den huurder op straf van afhouding op zijn onderstand; 3° Wanneer de verplichtende huishuur, ten minste de helft van de vroegere huishuur bedraagt zal deze dienen voor volle kwijting; 4° De verzoeningsraad staat ten dienste van alle eigenaars mits deze zich verbinden in elk afzonderlijk geval aan zijne beslissing te onderwerpen. Het bovenstaande reglement wordt toepasselijk op 17 December 1916.

Komiteit van « Hulp en Troost » aan opgeëischte werklieden te Aalst. — Dit komiteit maakt bekent aan de belanghebbenden dat de pakken zullen mogen afgeleverd worden in de bureelen der Dirk Maertenstraat op Zaterdag en Maandag aanstaande van 8 tot 12 en van 2 tot 4 ure. Wij herineren nogmaals dat het gewicht der pakken de 5 kilos niet mogen overtreffen en enkel mogen inhouden kleedingstukken, eetwaren welke vrij zijn van bederf, en tabak. De pakken moeten gewikkeld zijn in een lijnwaden of katoenen zakje gesloten met een strop derwijze dat de inhoud gemakkelijk kan nagezien worden. De adressen moeten duidelijk en leesbaar geschreven worden.

Uit Leuven

Letterkundige avond. — De Katholieke Vlaamsche Sprekersbond — afdeeling van Kath. Werkliedenbond — heeft in zijn koffiehuis letterkundige avonden ingericht. De voorzitter Floris Van der Mueren, spreekt er om de 14 dagen (Zondags te 8 uur) over eenen Vlaamschen schrijver.

De 1e avond werd gewijd aan R. Snieders.

De 2de avond zal handelen over Conscience.

De 1e avond waren 300 werklieden met vrouw en kinderen aanwezig. Werklieden op uwen post!

Toekomenden Zondag: Conscience.

50 Minderbroedersrui 50
Centraal Wisselkantoor
Bijkantoor ROOSENDAEL. Brugstraat, 2
BEFT DE HOOGSTE KOERS VOOR ALL EBETAALBARE COUPONS
COUPONS CEDULAS vervallende Januari 1917 worden reeds uitbetaald
Koopt alle titels, loten, aktiën en obligatiën tegen de hoogste prijzen, alsook vreemd geld
50, MINDERBROEDERSRUI, 50, ANTWERPEN
EIGENAARSKAS Coupons en obligatiën, inlichtingen.

WATERORGANEN BLAAS-NIEREN
De behandeling van Dokter CHARLES geneest alle inflammatiën en ziekten der waterorganen, ontstekingen, steen, lendenpijn, witte verliezen, troebele, brandende of pijnlijke waters
SPOEDIGE GENEZING
zelfs in de ergste gevallen
Prijs: 3.00 Frank
De waters der zieken zullen in ons laboratorium KOSTELOOS onderzocht worden
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126
ANTWERPEN

Roepzaal "MARNIX"
1, TERNINCKSTRAAT, 1
(hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

WIJ ZIJN KOOPER
der nummers van HET VLAAMSCHE NIEUWS vanaf het verschijnen tot 31 Maart 1916. Aanbiedingen aan « Weltkriegsbücherei », Berlijn W. 35, Potsdamerstr., 121.

HET VLAAMSCHE NIEUWS is te bekomen te Diest, bij Henri Juchtmans, St-Jansstraat.

GEHEIME ZIEKTEN
WATERORGANEN
BLAAS-NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr. Davidson genezen radikaal zonder werkvermindering, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebelen, pijnlijke of brandende waters, speen. Noch geene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.
3.00 fr. de doos. Apotheken, 15, rue des Croissades, Brussel; De Beul, 31, Lange Nieuwstraat, en Breedenraedt, Charlottelei, 2, Antwerpen. 61

IS, HOPLAND
ECOLE SPÉCIALE
Levende Talen
5 Frs.
per maand
2 lessen per week
INSTITUT RACHOR
Lge Nieuwstr., 10
Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Meisjes
STENO-DACTYLOGRAPHE
LEVENDE TALEN
BOEKHOUDEN
PREPAREZ-VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE
STENO-DACTYLOGRAPHE
LANGUES VIVANTES
Inscriptions ch. jour. Lgue r. Neuve, 10 (Bourse) 140

TE KOOP GEVR.
occasie bureau-minister of Amerik. pupitre alsook schrijfmach. ingden staat. Aanb. 2-4 u. 's nam., Osystr., 83, Antwerpen. 2226

TE HUREN
voor heer alleen, gemeub. slaapkam., Appelmanstr., 33. 1858

DE AZIJNBROUWERIJEN VAN
"DE BLAUWE HAND"
LEVEREN STEEDS DEN BESTEN EN GEZONDSTEN AZIJN
Dagelijksche VOORTBRENGST 15.000 LITERS
DE DRIE FABRIEKEN 1° FALCONRUI, 70; 2° RHYNPOORT VEST, 17; 3° POURBUSSTRAAT, 23 (ZUID), ZIJN VOOR DE KLANTEN TE BEZICHTIGEN MITS HET VERLANGEN EEN DAG VOOR UIT KENBAAR TE MAKEN OP 't BUREEL
31, Paardenmarkt, 31, Antwerpen
WAAR OOK ALLE BESTELLINGEN DIENEN GEDAAN TE WORDEN
Eigenaar: CONSTANT BOSIERS

VROUWEN
de remedie van Dokter CARLOS is, onfeilbaar tegen smarten, onregelmatige en moeilijke
MAANDSTONDEN
de doos 10 fr. 1/2 doos 5.50 fr.
— Beschreiden opzending tegen postbon —
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126 ANTWERPEN

MIJNHEEREN!
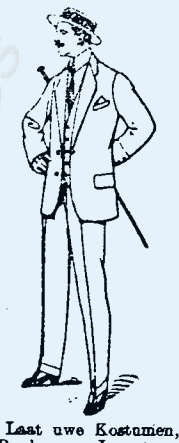
Laat uwe Kostumen, Pardessus, Jaquetten, Broeken en Vestons, Handschoenen, hoeden en kravatten wasschen of verwen in de stoomverwerij
A. VAN WEEREN
93, Mechelsche Steenweg; Kunstlei, 38; Kasteelpleinstraat, 67, en Vondelstraat, 9.
Tapijtklopperij en wasscherij. Rouwzwart in 12 uren. Zeer lage prijzen. 1105

TE HUUR
kwartier, gemeubl. of niet, 3 pl. en mansarde, water, gaz en elektriek. Voordeel. prijs. Stanleystr., 14.

MEUBELEN
Eetkam. en slaapkam. in mass. eik, mahonie en notelaar aan halve prijs; mod. eetkamer mass. eik, best. uit 2 bufetten, spiegel, tafel en 6 stoelen, voor 210 fr. waarde tot 500 fr.; mass. notelaar L.XVI: 2 slaapkam., 425 fr., waarde 750 fr.; eiken slaapkam. compl. voor 275 fr.; bufetten, 60; alsook tafels, spiegels, stoelen, portemanteau, salontafels, piedestals, enz., enz. 2162
76, Lge Kievitstr., 78

POSTZEGELS
Men koopt postzegels Kapellelei, 19, te Berchem. Iedere dag van 1 tot 2 1/2 en van 7 tot 8 1/2 Torennuur

MEUBELEN
PIANOS
Witte CUISINIERES
Te koop aan spotprijs: slaapkam., eetkamers, burreelen in massief, acajou, notelaar of eik. Occasie-pianos « Gunther », elektr. pianos, 850 fr., schouwgarnituren massief koper, witte cuisinières, tableaux, zilverw., kindskorf, stoel en wieg, compl. damesmantel, 5 enkele beddens windhaar compl. als nieuw. Inkoop van occasie-pianos en meubelen. Lange Beeldekensstraat, 241. 1997

TE HUREN
modern kwartier, aan oorlogsprijs: 193, Lozanastraat

Plaatst uwe aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

Groote voorraad van Bouillonblokjes
FRASCATI
VAN 10 EN 80 FRANK DE DUIZEND
SINT-JORISVEST, 7, ANTWERPEN
Men koopt er OUDE KURKEN, alsook OUDE BLIKKEN DOOZEN van alle modellen, tegen den hoogsten prijs. 2215

Drukker-Uitg. H. Mertens, Roodestr., 44, Antw.

KERSTMIS! Groote tekoopstelling ingericht door de E. F. C. B. (A. ALEXANDRE) van koopwaren, die zich bevinden in de stapelhuizen gelegen ANDERLECHTSTRAAT, 25 (bij de Fontainasplaats) BRUSSEL te weten: KERSTMIS!

Groote partij ONTBIJTKOEK
in blokken van omstreeks 250 gr. «La Glaneuse»
Groote partij ontbijtkoek (Couque royale)
Groote partij krijgsbeschuiten (De Beukelaer e.a.)
(door de bevoegde overheid toegestane verkoop)

CHOCOLADEN en CACAO'S
» » (Zélandia)
» » (Para)
» César (Mimosa)
Chocolade Caillier
verpakking verzilverde oude fabrikatie

ONTBIJTEN
ONTBIJT (Cacao en suiker, 50 gr.)
» » » 25 gr.)
SARDIENEN
Oliesardienen (nor Brand)

ZEEPEN
Menage Zeep (Sunlight soort), in kass. v. 200 st.
» (Rase soort), in kassen van 100 st.
TOILETTE-ZEEP

WIJNEN en CHAMPAGNE
Zeer fijne Porto in flesschen (etiket v. h. kasteel)
Oude Bougogne, in flesschen. — Verschillende Champagne wijnsoorten. — Oude Bordeaux, in v.
Groote partij oude sigaren en oude sigarillos.

MET GEREED GELD, ZONDER KORTING EN ZONDER KOSTEN
Men geve wel acht op het adres: 25, ANDERLECHTSTRAAT (bij de Fontainasplaats) BRUSSEL
2221

Mengelwerk van het « Vlaamsche Nieuws » 88

Vadis

door

HENRYK SIENKIEWICZ

Evenals hij vroeger in den wijnberg Cornelius gezegend had voor het leven en den dood zij die men ging gevangen nemen, zoo zegende hij thans met het kruis de slachtoffers stervend onder de tanden van de wilde dieren, — hij zegende hun bloed en hun marteling, — hij zegende hun lijken, veranderd in onkennelijke blokken en de zielen die heentogen, wijd van het zand, rood van bloed. En eenigen verhieven naar hem hun oogen: dan veranderden hun wezenstrekken, zij glimlachten omdat ze zagen, ginder hoog boven hun hoofden, het teeken van het kruis. Maar hij voelde hoe zijn hart scheurde.

— Heer! zei hij, dat uw wil geschiede! 't Is voor uw glorie, dat, getuigenis gevend van de waarheid deze lammeren sterven, die de mijne zijn! Gij hebt me gezegd: — Weid mijn lammeren! En nu schenk ik ze u weder, heer, en gij, o mijn God! tel ze, neem ze bij u, genees hun wonden, zalf hun lijden, geef hun meer geluk dan ze hier beneden smarten hebben verduurd.

Maar opeens fluisterde Cesar, handelend uit wrok en haat of naar den wensch om alles dat ooit te Rome gebeurde, te overtreffen, eenige woorden in het oor van den prefectus, die het verhoog verliet en zich haastte naar de cuniculen.

En tot zelfs de menigte was verwonderd als ze weerom de hekkens zag openen. Dan werden allerlei dieren de renbaan ingejaagd: tijgers van den Euphraat, panters van Numidië, beren, wolven, hyenen en jakhalzen. Heel de arena was gevuld met een deinenden vloed van gevlekte of gestreepte huiden; — geelachtige, bruine of rosse. Het vormde welhaast een chaos waarin het oog nog heel alleen een verschrikkelijke en dooreenwemelende krioeling van beestenruggen zag. Het schouwspel verloor allen schijn van werkelijkheid. 't Was te veel! Al door het gebrul, het gehuil en het gegrom, weerklonk, hier en daar, zenuwtergend schril, van af de banken der toeschouwers, de spasmodieke lach van een vrouw, wier krachten, eindelijk, uitgeput waren. Velen waren bang. De gezichten verduisterden. Vele stemmen riepen:

— Genoeg! Genoeg!

Maar 't was gemakkelijker om de beesten los te laten, dan ze van de arena te verjagen. Cesar had nochtans daartoe een middel gevonden, dat tevens een nieuwe uitspanning voor het volk was. In al de doorgangen tusschen de banken, verschenen, met den boog in de hand groepen negers uit Numidië, die ringen in de ooren droegen en pluimen in het haar. Het volk raadde wat thans volgen ging en begroette ze met kreten van tevredenheid. De Numidiërs naderden de omheining, en pijlen plaatsend tegen de gespannen koorden begonnen ze de wilde bende te doorschieten. De ebbenhout zwarte lichamen, soepel en schoon, bogen achterwaarts, spannend den boog zonder verpoozen en joegen wolken pijlen voor zich uit.

Het gonzen van de koorden en het fluiten van de gevlerkte schichten gingen gepaard met het pijnlijk toornig gehuil van de beesten en de kreten van bewondering van de toeschouwers. De wolven, de panters, de beren en wat nog leefde onder de menschen, 't viel alles zevens malkander neer, — dood. Hier en daar was een leeuw, vooland in hem den steek van een pijl, die plots zijn kop schudde, zijn toornigen muil keerde, om het hout te vatten en te malen. Anderen jammerden van pijn. De mindere dieren, in een alles te-niet-doende paniek, stormden blindelings de arena rond, of liepen met hun koppen tegen de hekkens. En ondertusschen ronkten pijlen zonder ophouden en welhaast zakte al wat leefde neer in de laatste stuiptrekkingen van den doodstrijd.

Daarna sprongen honderden slaven in de arena. Ze waren gewapend met schuppen, spaden, bezems, kruiwagens, manden om de ingewanden op te rapen en weg te dragen en zakken met zand gevuld. Welhaast was over heel de renbaan de vlugheid hunner bedrijvigheid. In een oogwenk waren de lijken weggenomen, bloed en uitwerpsels verdwenen, heel de renbaan doorploegd en effen gemaakt en met droog zand gevuld. Daarna kwamen kinderen, die bladeren van rozen en leliën rondstrooiden. Opnieuw ontstak men de geurbranders en men trok het velarium weg, want de zon was alreeds laag gezakt.

De menigte zag toe met verwondering en vroeg zich af van wat schouwspel ze nog genieten ging dien dag.

Er was nog een schouwspel dat niemand verwachtte. Cesar, die sedert eenigen tijd het verhoog verlaten had, verscheen plots in de bebloemde arena, in purper gekleed en met goud gekroond. Twaalf zangers, met citers gewapend, volgden hem. Hij droeg een zilveren luit en naderde met plechtigen stap het midden, groette verscheidene malen en hief de oogen ten hemel. Zoo bleef hij een oogenblik, als wou hij de ingeving afwachten, en dan, de snaren aanslaande, begon hij:

O zoon van Letho, goddelijk Stralende,
Koning van Tenedos en Chios, koning van
dit onder uw bescherming naamt [*Chryse,*
Ilion, de heilige stad. —
Waarom haar dan leveren aan den toorn
van de Atriden... en gedoogen, o Sminthee,
dat op de drijmaal heilige altaren,
rookend ter eere uwer eeuwige glorie,
spatte het bloed van de Trojanen?...
Dat op uw altaren het bloed weerom spatte!...
O gij, die verre werpt de zilveren schicht,
eerbiedwaardige handen van ouderlingen
rijzen tot u... naar u roepen moeders
luidop om genade.

Stilaan veranderde de zang in een klagend elegie, vol droefheid. Heel de cirk zweeg. Cesar hernam:

Maar harder dan rots was uw hart, o Sminthee,
onvermurwbaar voor menschelijke smart!
Met de stem van uw goddelijke lier, hebt gij
versmacht de gebeden, de roepstemmen, de [*zuchten.*
Onroerbare Sminthee! Maar heden nog is
het oog, als een bloem vochtig van dauw,
tranennat, o smart!
Als, bij de klanken van mijn zang, opeens [*herrijst*
van uit de donkere lijkwade zijner oude puinen
de dag van verschrikking, de dag van brand...
Sminthee! Waar was Sminthee toen dien dag?

De stem van Nero stokte en zijn oogen werden vochtig. De vestalen weenden; het volk, dat stemloos luisterde, borst los, plots, in een donder van toejuiching, die rolde zonder ophouden, van hoog naar laag terug.

En ondertusschen, buiten langs de open deuren, om de luchtverversching, kwam het gekrijsch der wagens, waarin men neerlei de bloedige overblijfselen van de christenen, van mannen, vrouwen en kinderen, om ze te vervoeren naar de afschuwelijke gemeene putten.

En de apostel Petrus vatte met beide zijne handen zijn grijs en bevend hoofd en slop in zijne zijd uit:

— Heer! Heer! Aan wat mensch geeft gij toch de heerschappij over de wereld? En waarom wilt ge dat Uwe Stad gesticht worde in deze stad?

XVI.

Erge Tegenslag

De zon was ten Westen geneigd en scheen op te lossen in het wonder lichtspel van den avond. Het schouwspel was ten einde. De menigte verliet de cirk, buitenstroomend langs de poorten, naar de stad toe. De hovelingen alleen stelden hun vertrek uit, wachtend tot die zee van menschen weg was. Dan verlieten ze tegare hun plaatsen en kwamen rond het podium staan waar Cesar verscheen, ten einde loftuigingen in te oogsten. Want alhoewel de toeschouwers geen toejuichingen spaarden voor zijn zang, was hij ver van tevreden, want hij verhoopte een geestdrift zonder grenzen, bijna waanzin. Thans was het nutteloos dat men luider ophef maakte, dat de vestalen zijne goddelijke handen kusten. Hij was ontevreden. De stilzwijgendheid van Petronius ook maakte hem ongerust. Een woord van hem, een enkel, dat met recht de waarde van zijn zang deed uitschijnen, een woord van lof had hem oneindig veel goeds gedaan. Eindelijk kon hij het niet meer uithouden. Hij deed naar Petronius teeken en wanneer deze op het verhoog stond:

— Spreek, gebood hij.

— Ik zwijg, wedervoer Petronius, kond, want ik geluk er niet in één woord te vinden. Gij hebt u overtroffen!

— Dat is ook mijne meening, maar het volk...

— Kunt ge van die gemengd-bloedigen eischen dat se kennors zijn van poëzie?

— Dan hebt ge opgemerkt dat men mij niet beantwoordde naar verdienste?

— Het oogenblik was slecht gekozen.

— Waarom?

— Wanneer men bedwelmd is van bloedreuk, kan men niet met aandacht luisteren.

Nero wrong zijn handen tot vuisten, en riep uit:

— Ah! die christenen! Ze staken Rome in brand en nu willen ze zich op mij wreken! Wat martelingen kan ik voor hen nog uitvinden?

Petronius merkte op dat hij doolde. Hij boog over Cesar en fluisterde:

— Uw zang is waarlijk wonderschoon, maar sta me toe een enkele aanmerking te maken: in het vierde vers van de derde stroof is de rythme zwak.

Nero werd rood, als werd hij betrapt op heeterdaad van laag heid; hij zag verschrikt rond hem en antwoordde al fluisterend:

— Ge merkt alles op!... Ik weet het!... Ik zal het veranderen!... Maar heeft niemand anders het nog opgemerkt? Zijt ge zeker? Luister, bij alle goden, zeg er niemand een woord over... als... als ge van uw leven houdt.

Petronius fronste de wenkbrauwen, en of hij almeteens vrijen teugel liet aan zijn verveling en zijn vermoeienis:

— Goddelijke ge kunt mij ter dood veroordeelen, als ik in den weg loop, maar bedreig me niet, want de goden weten dat ik er schrik van heb.

En terwijl hij sprak zag hij strak in de oogen van Nero. Deze antwoordde:

— Maak u niet boos... Ge weet dat ik u liet heb.

— Een slecht teeken dacht Petronius.

(Wordt voortgezet.)